

1 = 100. 200/1000 = 0.2

ΤΟ ΦΥΛΛΟΝ ΣΕΛΙΔΕΣ 16

ΕΠΕΡΤΗΡΙΟΝ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
- ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ:
Γ. ΣΚΙΟΣ Ε. ΠΑΠΑΠΟΥΛΟΥ

ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ Β' ΤΟΥ 4ου ΑΡΙΘ. 1140

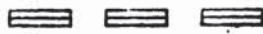

ΙΩΑΝΝΙΝΑ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1931

Τύπος «Φοίνιξ» Π. Γαμπογιάννη

ΒΙΒΛΙΟΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ - ΣΦΡΑΓΙΔΟΠΟΙΕΙΟΝ
ΑΔΕΛΦΩΝ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ
ΙΩΑΝΝΙΝΑ
ΕΝΑΝΤΙ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ

Ἄπαιτα τὰ ἐγκακούμενα διδακτικὰ βιβλία τοῦ
Δημοτικοῦ Σχολείου καὶ τοῦ Γυμνασίου, δεδεμένα
καὶ εἰς τιμὰς ἀσυνάγωνιστους.

Πλούσιος Γραφικῆς ὕλης, τετραδίων, εἰδῶν χειροτεχνίας κ.λ.π.
Διάφορα ἐποπτικὰ μέσα διδασκαλίας. Πίνακες ζωολογίας, ἀνθρωπο-
λογίας, φυτολογίας, εἰκόνες παλαιᾶς καὶ νέας διαθήκης κ.τ.λ. Πάντα
τὰ ψυχολογικὰ καὶ παιδαγωγικὰ βιβλία.

ΠΡΟΘΥΜΟΣ ΚΑΙ ΤΑΧΕΙΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΙΣ ΤΩΝ Κ. Κ. ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ

Ἀντιπροσωπεύομεν τὰς παγκοσμίου φήμης φωτογρα-
φικὰς μηχανὰς ΑΓΦΑ, καὶ διαθέτομεν ταύτας με μεγά-
λας εὐκολίας πληρωμῆς.

Γράψατέ μας γιὰ διὸ δῆποτε θελήσητε καὶ θὰ
σᾶς ἐξυπηρετήσωμεν εὐχυσίτως.

ΚΑΘΗΜΕΡΑ
ΤΟΥ
ΚΑΘΗΜΕΡΟΥ
ΑΝΑΓΩΓΗΣ
ΜΟΡΙΑΝΝΗΣ

ΕΠΕΡΤΗΡΗΘΗΝ

Ἡ ὕλη καὶ ἀλληλογραφία ἀποστέλλονται πρὸς τὸν
κ. Γ. ΙΚΚΟΝ

Γὰ χρεμ. ἐμβάσματα πρὸ τὸν κ. Γ. ΠΑΠΑΠΑΥΛΟΝ

Συνδρομαὶ
ἐτήσιαι
Δραχ. 50
—
διὰ
μαθητὰς
Δραχ. 25

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ ΚΑΘΗΚΟΝ

ΔΙΑΦΩΤΙΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΓΝΩΜΗΣ

«Πλήθος ἀναγκῶν ὑπάρχον
πάντοτε εἰς τὰ Κράτη, ἀλλὰ ἐκεῖναι
ικανοποιοῦνται πρῶται τῆς ὁποίας ἡ
κοινή γνώμη προτάσκει εἰς τὴν ἱερα-
ρχίαν τῶν ἀναγκῶν».

(Ἄπ' τὸ λόγο τοῦ Ὑπουργοῦ
τῆς Παιδείας κ. Παπανδρου τοῦ Ἀ-
νωτ. Ἐκπαιδ. Συμβουλίου).

Ὅπως εἶναι σ' ὅλους μα. γνωστὸν
τοιαῖα οἰκτρὰ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως
ἀσπασία ἦτο ὁ διδασκαλικὸς κλάδος
χώρας μας, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἡ Ἐκ-
θευσις ἐν γένει πρὸ τῆς ἰδρύσεως
Διδακτικῆς Ὁμοσπονδίας τῆς
λάδος. ἔτσι βέβαια πρέπει νὰ ναι
πρὸς εἰς ὅλους μας καὶ τὰ μεγάλα
πρῶτα μὲν τὰ ὁποῖα ἐντὸς ἐλαχί-
ου σχεδὸν χρονικοῦ διαστήματος ἔ-
λεν ἡ ἐπὶ πάσης ἀπόψεως μέχρι
τῆς ἐπαινετῆ καὶ ἀξία συμπαθείας
αἰς τῆς Διδ)λικῆς Ὁμοσπονδίας τῆς
ας μας, εὐεργετήματα διὰ τὰ ὁποῖα
σφαιρὸν ἡ Διδ)λικὴ Ὁμοσπονδία τό-
την ἐκτίμησιν τῶν μελῶν τῆς ὀ-
καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς χώρας
ἐν γενεῇ.

καὶ ἐφ' αὐτοῦ ὅσον δύναται εἰς τὰ
μέχρι τινὸς ἡ Διδ)λικὴ Ὁμοσπον-
διὰ πρὸ πάσης ἄλλης ἐνεργείας
ὄντισε νὰ ἔχη μαζὺ τῆς συνήγορον
ὑπερασπιστὴν τῆς τῆν Κοινῆ
ῶμη, ἡ ὁποία προδικάζει συνή-
τῆν τὴν τῆν ἐνὸς ἀγῶνος... Καὶ εἰ-
ἀξία πάσης εὐγνωμοσύνης οἱ ἡγέ-

ται ἐκεῖνοι τῆς Διδ)κῆς Ὁμοσπονδίας
οἵτινες πρὸ πάσης ἀπαιτήσεως, δικαίως
βεβαίως, παρὰ τῆς Πολιτείας, ἐφροντι-
ζον νὰ διαφωτίσωσι σὺν σῶμον τὴν
Κοινὴ Γνώμη καὶ δταν τοῖτο ἐπετύγ-
χανον ἡ ἀπαίτησις των ἦτο, ἐκ τῶν
προτέρων μᾶλλον ἢ ἐξασφαλισμένη.

Ταῦτα γράφων τις, εὐλόγως διερω-
τᾶται: Μὰ πῶς σήμερον ἂν μὴ τὸ πλεῖ-
στον, οὐχὶ ὁμοῦ καὶ εὐκαταφρόνητος
μερὶς τῆς Κοινῆς Γνώμης πάσης τὰ-
ξεως δυστυχῶς, εὐρίσκειται ἀντιμέτω-
πος τοῦ Ἀγῶνος τῆς Διδ)λικῆς Ὁμο-
σπονδίας; Μήπως δὲν γνωρίζει ἡ Κοι-
νὴ Γνώμη τῶρα τὸ συμφέρον τῆς, ἢ
μήπως ὄντως σήμερον δὲν εἶναι ἐξ ἴ-
σου δίκαιοι οἱ ἐπιδιωκόμενοι σκοποὶ
τῆς, ὅπως ἄλλοτε;

Διὰ τοὺς γνωρίζοντας καλὰ, καλὰ
τὴν κατάστασι οὐδὲν τῶν ὡς ἀνω συνέ-
βη καὶ ἡ Κοινὴ Γνώμη γνωρίζει τὸ
συμφέρον τῆς, τὸ ὁποῖον εἶναι αὐτὴ
αὐτὴ ἡ καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν ἐπιτυ-
χία τοῦ διδ)λικοῦ ἀγῶνος τῆς ὁμοσπον-
δίας καὶ ἡ Διδ)λικὴ Ὁμοσπονδία ἀγω-
νίζεται ἐξ ἴσου δίκαιον καὶ εὐγενικὸν
ἀγῶνα ὅπως ἄλλοτε διότι τὶς δικαιότε-
ρος ἀγῶν ὑπάρχει ἀπὸ τοῦ ν' ἀγωνίζε-
ται αὐτὴ διὰ τὸ ἀναπιευχθεῖν καὶ πνευ-
ματικῶς οἱ 300,000 Ἑλληνόπαιδες,
οἱ ὁποῖοι σήμερον περιφέροται στοὺς
δρόμους λόγῳ ἀστοργίας τῶν ἰθὺνόν-
των διὰ τὰ ἰδρῶσουν σχολεῖται; κ. κ.

Συμβαίνει ὁμοῦ καὶ ἄλλο ἐπὶ τὸν ἴσον
εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸ ἐννοήσωμεν ἕνα

μας. Ἀφότου ἤρχισαν οἱ διδασκαλικὲς γκρίνιες, τῶν ὁποίων τ' ἀποτελέσματα πληρῶνουμε σήμερα καὶ διὰ τίς ὁποῖες ἄλλος πολύ, ἄλλος λί ο ὅλοι μας εἴμεθα ὑπαίτιοι καὶ διηρέθη ἡ Διδ)κὴ Ὀμοσπονδία, παρημέλησε σχεδὸν ἐντελῶς πλέον ὁ διδ)λικὸς κόσμος νὰ διαφωτίξη ἐκάστοτε τὴν Κοινὴ Γνώμη καὶ οὕτως ἔχομε τὴν σημερινὴ κατάστασι ἢ ὁποία ξεσπᾷ στὸ κεφάλι τόσον μῶν τῶν διδ)λων ὅσον καὶ τῆς κοινωσίας ἐν γένει.

Ἦδη δὲ ὁπότε εὐτυχῶς ὅλοι μας ὑπαγόμεθα εἰς μίαν ἐνιαίαν καὶ ἀδιαίρετον Διδ)λικὴν Ὀμοσπονδίαν, τὴν ὁποῖαν ἐνότητα εἶναι ἐντεταλμένη νὰ διατηρήσῃ ἢ λελογισμένη δεξιότητες τῶν ἐκάστοτε διοικήσεων Ὀμοσπονδίας καὶ Συλλόγων, ἔχομεν ἀπαξάπαντες ἐπιτακτικὸν καὶ ἱερώτατον καθῆκον καὶ ὡς σύνολον καὶ ἕκαστος ἐξ ἡμῶν χωριστὰ ἐν τῷ κύκλῳ τῆς ἀρμοδιότητός του καὶ τῆς δυνάμεώς του νὰ ἐπανακτίσωμεν τὴν συμπάθειαν τῆς Κοινῆς Γνώμης καὶ διὰ λόγων καὶ δι' ἔργων διαφωτίζοντες αὐτὴν καταλλῆλως.

Μόνον οὕτω θὰ δυνηθῶμεν νὰ φθάσωμεν αἰσίως ἐκεῖ ποῦ τὸ πρόγραμμά μας μᾶς καλεῖ· οὕτω θὰ ἔχομεν ἥσυχον τὴν συνείδησίν μας, ὅτι, ὡς Ἕλληνες διδάσκαλοι ἐπετελέσαμεν τὸ διδασκαλικὸν μας καθῆκον.

Εἶναι ἀνάγκη ὅλοι μας νὰ ἐννοήσωμεν τὸ ὑψιστον τοῦτο καθῆκόν μας καὶ ἐν ἀνάγκῃ ἅς πυκνώσωμεν τὴν ἔκδρασιν τοῦ Διδ)λικοῦ Βήματος καὶ εἰ δυνατόν ἡμερησίως, ἵνα διαφωτίξηται καταλλῆλως ἡ Κοινὴ Γνώμη περὶ τῶν οὐσιωδῶν ἀναγκῶν τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τῶν λειτουργῶν τῆς τὰς ὁποίας ἐπιδιώκει ἡ Διδ)λικὴ Ὀμοσπονδία τῆς χώρας μας, διότι κατὰ τὸν σημερινὸν προσδευτικώτατον ὑπουργὸν τῆς Παιδείας κ. Παπανδρέου «Πλήθος ἀναγκῶν ὑπάρχον εἰς ὅλα τὰ κράτη ἀλλὰ ἐκεῖναι ἱκανοποιοῦνται πρῶται τὰς ὁποίας ἡ Κοινὴ Γνώμη προτάσσει εἰς τὴν Ἱεραρχίαν τῶν ἀναγκῶν».

Γ. ΙΚΚΟΣ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ

ΔΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟΝ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
Κ^{ΟΝ} Κ^{ΟΝ} Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

Κανεὶς βέβαια μὰ ἀπολύτως κανὸν δὲν δύναται ν' ἀρνηθῆ ὅτι ὁ σημερινοὺς ἐπὶ τῆς Παιδείας ὑπουργός, ὅστις ἀπολεῖ τίτλον τιμῆς διὰ τὴν παροῦσαν κρισην, εἰργάσθη σθεναρῶς διὰ τὴν παιδευσιν ἐν γένει καὶ ἐξακολουθεῖ ἐργαζόμενος ὑπὲρ αὐτῆς καὶ διώρθωσεν ὅχι λίγα κακῶς ἔχοντα κ' ἀκόμη περισσοτέρως ἐθέσπισε τὸ πρῶτον ἐπὶ τῆς ὑπουργοῦ.

Παρ' ὅλα ταῦτα ὅμως ὑπάρχουν ἐκπαιδευσι καὶ στὸν κλάδον γενικῶς ζητήματα ἅλντα εἰσέτι ποῦ ὑσοδήποτα κ' ἂν φαίνονται, εἶναι ὅμως τὰ δίκαια, τόσο εὐγενικὰ καὶ τόσο ἀπαρτα ὥστε ἐὰν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του δένρου κανονικὴ τροχιά καθόλου παράκαμμιὰ φορὰ ἀργότερα ὅλα αὐτὰ νὰ εἰσέλθουν ὅλα τὰ μέτροι τοῦδε ἐπιτελεθῆντα ταῦτα ἐν περιλήψει εἶναι τὰ ἑξῆς :

1) Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς περικοπῆς μισθῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων (λέγεται) ὁ κ. ὑπουργός ὀφείλει νὰ διασπῇ τοὺς πάντας ὅτι τῶν δημῶν ὁ μισθὸς ἔχει περικοπῆ πρὸ πολλοῦ μὲ τὸ σκεπτικὸν τῶν προαγωγῶν τῶν τῶρα καὶ χρόνια μὲ τὴν καθυστέρησιν τῶν 3)1) ἀρνησὶ εἰς αὐτοὺς παντὸς ἐπιδόματος ὅχι μόνον τοῦτο ἀλλ' ἐκ τῆς μετέωρῆς οἰκονομίας νὰ γείνουν αἱ προαιθεῖσαι δρῦσεις καὶ προαγωγαὶ σχολείων ὡς αἱ 300000 ἑλληνόπαιδες νὰ μὴ μείνουν ἀναλφάβητοι, ἀλλὰ καὶ οἱ γεμίτοι ἀπ' τὰ Διδασκαλεῖα διδασκαλισταῖοι πάρουν θέσιν καὶ μεταδώσουν τὰς ἐπιτυχίας τοῦ ὀριστικῶς χάσουν καὶ γὰρ τὸ ἱερόν τους ἐπάγγελμα.

2) Τὸ σταμτικὸν τῶν προαγωγῶν ἀρνησὶς γὰρ τὴν ἀπόδοσιν τῶν δικαίων στοὺς Γυμνασιαστὰς καὶ μετὰ τὴν ἀποδεδειγμένην Γ)ους, ἢ ἄδικος διουσίας τῶν πρὸ τοῦ 1918 νηπιῶν καὶ ἢ ἐν γένει εἰς τὸν χρόνον τῆς βαθμοῦ εἰς βαθμὸν τῆς διαβαθμίσαι αὐτὰ εἶναι ζητήματα οὐσιαστικὰ

δεν χηρίζουν ἀναβολῆς καὶ διὰ τὰ ὁποῖα ἀπὸ πολλοῦ ἀγωνίζεται ἡ Διδ)κὴ Ὀμοσπονδία.

3) Ἡ συμμετοχὴ τοῦ κλάδου στὰ Ἐποπτικά Συμβούλια γιὰ τὴν ἐκάστοτε κατάλληλο διαφώτιση ὥστε νὰ μὴ φικιάνωμε ἀνυπότακτους κομμουνιστὰς ἐκεῖ ποῦ δὲν εἶναι τοιοῦτοι καὶ ἄλλα προληπτικά μέτρα πρὸς πρόληψιν κ' ἄλλων ἀδικιῶν ἐκ μέλους τῶν προϋσταμένων τῶν περὶ τῶν ὁποίων ἄλλοτε θὰ ἐπανέλθωμεν καὶ θὰ ἐλεκταθῶμεν. Καί

4) Ἰδιαιτέρως γιὰ τὴν Τσαμουργιά τῆς Ἠλείου καὶ διὲν σὲς Ὀθωμανικὴς Κοινότητες νὰ ἐγκρίνη τὴν τελικὴ κρατικὴ ἐπιχορήγηση γιὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν διασκηρίων γιατί κυριολεκτικῶς ἐσὶ πλησαν τὰ κορμιά μας σὲ ἀνήλια καὶ σκοτεινὰ ἰσχυρὰ ποῦ χρησιμοιοῦνται γιὰ σχολεῖα ὡς καὶ στὰ ἐτοιμόρροπα σπυτὰ ποὺ παραχρῶνται γιὰ κατοικίους ἐλλείπλων.

Καὶ εἶναι ἐπίσης ἀλήθεια, ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ δικαιαιτήματα αὐτὰ ὁποῖα ἐθυσιάσθησαν πολυτίμοιστῆλαι σὶ ὀφειλὴν «Ἐλευθέρων» ἐχρῆσαν μόνον καὶ μόνον διότι τίθενται ὑπ' ὄφιν τοῦ σημερινοῦ ὑπουργοῦ ποῦ εἶμεθα βέβαιοι πὼς θὰ φέρουν κ' ἀποτελέσματα, ὅπως καὶ τὸς ἄλλες δίκαιες ἀπαιτήσεις ἐπραγματοιοῦθησαν.

ΟΙ Κ. Κ. ΓΕΝ. ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ, ΓΕΡΟΥΣΙΑΣΤΑΙ ΚΑΙ ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ

Ἄλλα διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν ἐξ ὁλοκλήρου τῶν ὡς ἄνω δικαίων ἀπαιτήσεων αὐτοῦ κλάδου ἐλ καλοῦμεθα τόσον τὴν συνδρομὴν τῶν κατα τόπους Ἐξοχ. Γεν. Διοικητῶν ὅσον καὶ τῶν Ἠανεληνίων Γερούσιαστων καὶ Βουλευτῶν, τῶν ὁποίων καὶ τὰς ἐνεργείας ἀναμένομεν.

ΟΙ ΔΑΣΚΑΛΕΣ

Ἡ σύμβολοις τῆς Διδ)κῆς μας Ὀμοσπονδίας ἐκ Σαμαροπούλου μὲν μίᾳ τῆς λίαν διασκηρικῆς ἐπιστολῆς δημοσιευθεῖσαν εἰς βίβλους συνεχῆς ἐκδόσεις τοῦ Διδ)κικοῦ Βήματος ἀποδεικνύει πὼς ἡ γυναῖκα ἡ ὁποῖα παντοῦ κηρύττει, δυστυχῶς σὴν ὀφθαλμωτικῆ τοῦ κλάδου μας ὄχι μόνον δὲν

προϋτανεῖ ἀλλὰ καὶ σχεδὸν ἐλλείπει παντελῶς. Μὲ λύπη μας τὸ λέμε ὅτι ἡ σύμβολοις Σαμαροπούλου μίᾳ ἐβρίσκει τελικῶς συμφῶνους μὲ τὶς ἀπόψεις τῆς ὡς πρὸς τὸ ἔζητημα τῶν δασκαλιστῶν μας καὶ καλὰ θὰ κἀμῃ κ' ἄλλοτε νὰ εἰς ὑπενθυμίζη τὰς ὑποχρεώσεις τῶν. Μ' αὐτὸ ποῦ λέμε βέβαια δὲν ἐννοοῦμεν ὅλες τὶς δασκάλες διότι ὑπάρχουν κ' ἐξαιρέσεις, ὅπως ἐπὶ π. χ. στοὺς διδασκαλικούς μας ἀγῶνας μίᾳ ἔχει κἀμῃ ἐξαιρετικὴ ἐν ὑπὸσιν ἢ ἐνεργὸς δρασίς τῶν διδ)σῶν α) Λαμπρινῆς Παπαναστασίου περιφερείας Ἐάνθης, β) Ἐλένης Γιαλιουμῆ περιφερείας Ἰρεβενῶν κ.λ.π. ποῦ κερνοῦσάν καὶ πολλοὺς δασκάλους. Ἀλλ' ἐδῶ πρόκειται περὶ τοῦ συνόλου καὶ ὄχι τῶν ἐξαιρέσεων.

ΕΓΚΑΡΔΙΑ ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Στοὺς καλοὺς γνωρίμους καὶ συναγωνιστὰς τοῦ ἄλλοτε τοῦς Γουὲς δημοδιδασκάλους ποῦ σὲν ἐργατικῶτα μῆλοισαι ἔσπευσαν καὶ ἐπέτυχάν σὶ τὴ μετεκπαίδευση σὶ διάφορα μονοτάξια τμήματα τῶν Δ)λειῶν τῆς χώρας μας τὸ «Ἐλευθέρων» τοὺς συχαίρει ὀλόψυχα καὶ τοὺς εὐχεται ὅπως ἐξερχόμενοι σταθερῶς σὶ τὴν ἐκπαίδευσιν ὡς πρὸς τὴν περαιτέρω καριέρα τῶν προαγωγή τῶν κτλ.

ΓΡΑΜΜΕΣ ΑΠ' Τῆ ΖΩΗ

Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ

Ἄρθρον τοῦ Συνεργάτου μας δημ)λου κ. Βαγγ. Ψηνιώτη ἢ Παπανικολάου

Ζητοῦμε νὰ εἶναι διδ)σκαλο ὅπως τὸν θέλει ἡ κοινότης, σύμφωνα καὶ παρῆλληλα πρὸς τὴν προοδό τῆς, τὸ σκοπὸ καὶ τὴν ἀποστολή τῆς.

Ὁ σημερινὸς διδ)σκαλο πρέπει νὰ κατέχη ὡφισμένα χαρίσματα καὶ νὰ εἶναι ὁ ἐγκέφαλος τοῦ ἢ ἀκένωτος πηγὴ τῆς ἐξερευνητικῆς τῆς ψυχῆς τοῦ μικροῦ. Νὰ εὐρίσκει πάντοτε εἰς ἑαυτὸν νὰ παροικολοῦ ὅτι τοὺς τροφίμους τοῦ εἰς ὅλας τὰς ἐργα

σίας των, μ' άλλους λόγους λαγωνικὸ τῆς ἀστυνομίας δεδοκιμασμένο. Νὰ εἶναι ὁ ἴδιος πρότυπον τῆς μικρᾶς κοινωνίας του καὶ ὑπόδειγμα τῆς εὐρωτέρας τοιαύτης. Νὰ γνωρίζῃ γενικῶς πᾶν ὅτι ἤθελε πέσει στὴν μνήμην τοῦ μικροῦ καὶ τοῦ μεγάλου, νὰ εἶνε δηλαδὴ πανεπιστήμιον !!..

Νὰ φροντίζῃ νὰ ἱκανοποιῇ τὰς ὁρέξεις τῶν ὑπηρεσιῶν ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων κατὰ ἓνα ὠρισμένον τρόπον. Νὰ κορυφίσει τὰ 70 ὥρολόγια τῆς αἰθούσης του κατὰ ὠρισμένον τρόπον καὶ ὥραν διὰ νὰ παράγουν ὠρισμένον ἤχον μὲ ὠρισμένη ἔντασιν καὶ χρόνον. Ὅφείλει νὰ πλουτίσῃ τὰς ἐγκεφαλικάς βιβλιοθήκας τῶν μικρῶν καὶ τὰς τοιαύτας ξυλῖνας τῶν αἰθουσῶν μὲ τὰ ἐκάστοτε ἐκδιδόμενα καὶ διαδιδόμενα δι' ἐγγράφων συγγράμματα !...

Νὰ μεριμνᾷ ἀγρύπνως διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ νέου διδαστηρίου, τὸν πλοτισμὸν αὐτοῦ διὰ τῶν ἀπαραιτήτων σχολικῶν ἐπιπλῶν. Νὰ φροντίζῃ διὰ τὴν καθαριότητα, τὴν θέρμανσιν, συντήρησιν καὶ ἐπισκευὴν τοῦ διδαστηρίου καὶ νὰ καταρτίζῃ μαθητὰς κατὰ τὸ νεώτερον πνεῦμα καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς κοινωνίας καθὼς καὶ νὰ παρακολουθῇ τὴν ἐξέλιξιν τῆς παιδαγωγικῆς καὶ τῶν σὺν αὐτῇ ἐπιστημῶν, προσπαθῶν νὰ ἀλιεύσῃ καὶ ξένας γλώσσας πρὸς παρακολούθησιν ταύτης. Αὐτὸ περίπου εἶνε τὸ ἔργον τοῦ διδασκάλου !!!.....,

Τέτοιος πρέπει νὰ εἶνε ὁ σύγχρονος διδάσκαλος !.....

Τώρα κατὰ πόσον πλησιάζει ὁ σημερινὸς πρὸς τοῦτον δὲν τὸ γνωρίζομεν. Τὸ ἀληθές εἶνε ὅτι ἔχει ἀκόμη νὰ διατρέξῃ ὁ διδάσκαλος πολὺν δρόμον καὶ νὰ δαπανῇ ἢ πολὺν χρόνον καὶ κόπον διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ συγκεντρώσῃ τὰ πρόσοντα τὰ ὅποια περιγράφομεν καὶ διὰ τῶν ὁποίων νὰ ἀναχθῇ εἰς σφαίρας ἀνωτερότητος καὶ νὰ καταστῇ Πανεπιστήμιον. !.....

Δὲν εἶναι ἔργον τυχαῖον τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο καὶ δὲν εἶνε δυνατόν τυχαῖοι ἄνδρες νὰ λαμπρύνουν αὐτό;.... Μὰ καὶ ἡ λαμπρότης δὲν εἶνε ἕξ ἴσου ἐκπληκτικὴ εἰς τὸν ἄριστον καὶ εἰς τὸ μέγαρον!...

Τὸ λαμπρὸν φῶς ποῦ ἀκτινοβολεῖ ἐκ Λυσίων δὲν εἶνε δυνατόν νὰ λάμπῃ καὶ

εἰς τὴν πατρίδα μας διότι δὲν ἔχει ἀρκούντως καλλιεργηθῆ πρὸς τοῦτο.

Προσαρμόζομεν τὴν ζωὴν μας πρὸς τὰς ἐκάστοτε τυχαίας ἀνάγκας μας καὶ ἐκάστοτε ἐπαναρχίζομεν νέαν ζωὴν μὲ νέαν ζέσιν διὰ νὰ τὴν ἐγκαταλείψωμεν μετὰ πάροδον ὀλίγων ἐτῶν καὶ νὰ διαστρεβλώσωμεν τὸν σκοπὸν τῆς πρὸς τὸν ὅποιον ἀποβλέπουν ὅλες οἱ προσπάθειες καὶ οἱ θυσίαι μας.

Θέλομεν λοιπὸν καὶ διδάσκαλον ἰσοδύναμον μὲ πειραματικὸν ἔγχορδον ὄργανον παράγον ποικιλίαν, καὶ κατὰ περιστάσεις, ἤχων!...

Θέλομεν διδάσκαλον τοιοῦτον οἷον ἀπατεῖ ἡ εὐμετάβολος παιδικὴ ψυχὴ. Ἡ κυρόπλαστη αὐτὴ μῦξα ἔχει ἀνάγκην ὠρισμένων ἀνέτων καλουπιῶν, διὰ νὰ παράγῃ αὖριον ἢ λαμπρὰς ἀκτίνων καὶ ὠραῖον φῶς.—Καὶ θέλομεν ἀκόμη διδάσκαλον ψυχολόγον, καθοδηγητὴν, αὐτὸν καὶ μόνον τῆς παιδικῆς ἐπιστήμης.

Τοιοῦτον διδάσκαλον ζητοῦμεν καὶ μετ' ἀγωνίας ἐρευνῶμεν τὰ ἔργα του ὅταν ζῶμεν εἰς τοιαύτας κοινωνίας !...; καὶ εἰς τοιαῦτα Κράτη ποῦ γνωρίζομεν τὴν ψυχὸς σύνθεσίντων καὶ τὰς μικρὰς ἀθέσειςτων.

Κατέχομεν τὸν διδάσκαλον μὲ τὴν ἐλπίδοφόρον συμπαραστάτιδα θεᾶν του τὴν πείραν καὶ προσκολῶμεν εἰς ταύτην τὴν ἔρευναν διὰ νὰ καταστῇ πολῦτιμος.

ΒΑΓΓ' ΨΗΝΙΩΤΗΣ (Πατανικολάου)
Ψῆνα 13—10—31

Ποιοὶ ἔλαβον πτυχία ἀπ' τὸ Πανεπιστήμιον (δημ)λοὶ τὸν περασμένο Ἰούλιον

1) Νικολάου Εὐάγγελος, 2) Πρωιηκόρου Γεώργιος, 3) Τεολῆς Ἀναστ. 4) Μάνου Ἀναστασία, 5) Παταηλιῶ Νικόλαος, 6) Κυτίνος Γεώργ. 7) Σγουροπούλου, 8) Κορωνιδῆς Ἐπιμ. 9) Βαγιαδάκης Γ. 10) Πέτρος Γεώργ. 11) Χέλης Νικόλ. 12) Δούκας Γεώργ. 13) Γιαλούρη Λευκοθέα, 14) Βασιλόπουλος Γεώργ. 15) Ἀποστολοπούλου 16) Νικολαΐδου, 17) Κοῦκκος, 18) Οἰκονόμου Γεώργ. 19) Κησκηρέα, 20) Δάνου 21) Χαϊζιόπουλος, 22) Κοκκινίδης Ἀναστ. 23) Σπίνος Ἰωάννης, 24) Κοκουλάτου 25) Οἰκονόμου Φίλιππος, 26) Μαρκάτου, 27) Λάνος Α. 28) Μπαλίνας, 29) Αἰβαζόγλου

ΑΠ' ΤΩΝ ΑΓΩΝΑ ΤΩΝ ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΩΝ

Παρά του Ἑπειρωτικοῦ Συνδέσμου Πειραιῶς ἐλάβομεν τὸ κάτωθι ἔγγραφον:

**Πρὸς τὸν κ. Γ. Ἰκκον Γεν. Γραμματέα
τῆς Πανελληνίου Ὀμάδος Μετεκ-
παιδευθέντων τριτοβάθμιων
Δημοδιδασκάλων
Μαργαρίτιον Ἑπίρου.**

Γενόμενοι κάτοχοι τοῦ ὑπ' ἀριθ. Πρωτ. 4 ἔγγραφου σὺς τῆς 11—10—31 σπεύδομεν νὰ σᾶς γνωρίσωμεν, ὅτι θεωροῦμεν ὑψιστὴν μᾶς τιμὴν, διότι ἐνεκοιλώθημεν τὸν δίκαιον ἀγῶνά σας καὶ διότι ἠγωνισθῆμεν δια τὴν οἰκίωσιν τῆς συμπαθεστάτης σας τιξέως. Ἴτιοιτε δὲν ἐπρόξαμεν περισσότερον ἀπὸ τὸ καθήκον μας.

Καὶ τοῦ καθήκοντος αὐτοῦ δὲν θὰ παραιτηθῶμεν, ἐφ' ὅσον δὲν ἰκανοποιηθῆτε ολοκληρωτικῶς.

Συνημμένως σᾶς ἀποστέλλομεν ἀντίγραφον τοῦ ὑποβληθέντος Ὑπομνήματός μας πρὸς τοὺς κ. κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, Πρόεδρον Βουλῆς καὶ Γερουσιαστῆς καὶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας καὶ σᾶς διαβεβαίωμεν ὅτι θὰ συνεχίσωμεν τὰ διαβήματά μας παρουσιαζόμενοι εἰς ὅλους τοὺς ἀρμοδίους καὶ θὰ ἠσυχάσωμεν μόνον, ὅταν πραγματοποιηθῇ τὸ δίκαιον αἴτημά σας.

Ἐν καιρῷ θέλω γενεῖς διαβιβάζει καὶ τὸ πόρισμα τῶν ἐνεργειῶν μας.

Ἐν Πειραιεὶ τῇ 27 Ὀκτωβρίου 1931

Μετὰ τιμῆς

Ὁ Πρόεδρος Ὁ Γ. Γραμματεὺς
Γ. ΜΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ Β. ΕΞΑΡΧΟΣ

Πρὸς :

Τοὺς Ἐξοχωτάτους κ. κ. Πρόεδρον τῆς
Κυβερνήσεως, Πρόεδρον Βουλῆς, Πρό-

Δικατερίνη, 30) Κοσμάς Γεώργ. 31)
Γιαννακοπούλου Αικατερίνη, 32) Χαράλαμ
κοπούλου Ἰσμήνη.

εδρον Γερουσίας, Ὑπουργὸν Παιδείας
καὶ τὸν ἀξιότ. κ. Πρόεδρον τοῦ Ἐκπαι-
δευτικοῦ Συμβουλίου.

Ὁ Ἑπειρωτικὸς Σύνδεσμος τοῦ Πει-
ραιῶς, ὅστις αἰσθάνεται ἐξαιρετικὴν ἀνα-
κούφισιν, διότι συνέβαλεν ἔστω καὶ ἐπ'
ἐλάχιστον εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως
τῶν Τριτοβάθμιων δημοδιδασκάλων θεω-
ρεῖ καθήκον του νὰ προσφύγῃ καὶ πάλιν
ἐνώπιον ὑμῶν διὰ νὰ σᾶς παρακαλέσῃ ὅ-
πως εὐαρεστηθῆτε καὶ ἀποδεχθῆτε καὶ
τὴν τελευταίαν δικαίαν καὶ λογικὴν παρό-
κλησιν τῆς εὐσυνειδήτου καὶ ἐντίμου τί-
ξεώς των τὴν ὁποίαν σᾶς διαβεβαίωσι διὰ
τοῦ Ὑπομνήματος τῆς 10ης Ὀκτωβρίου
1931 τῆς Πανελληνίου Ὀμάδος μετεκπαι-
δευθέντων Τριτοβαθμίων Δημοδιδασκά-
λων.

Πρόκειται περὶ πνευματικῶν ἐργατῶν
πρὸς τοὺς ὁποίους πολλὰ ὀφείλει τὸ
Ἔθνος μας.

Ὑπηρετήσαντι ἐξαιρετικὸν ἐνθουσιασμόν

Ἐξετέλεσαν καὶ ἐπὶ Τουρκοκρατίας καὶ
ἐκτελοῦν καὶ τώρα μὲ πίστιν καὶ φανατι-
σμόν τὸ καθήκον των. Ὑπῆρξαν καὶ εἶ-
ναι οἱ ἀφανεῖς οὗτοι βιοπαλαισταὶ ἀξιοὶ
τῆς ὑψηλῆς ὡν ἀποστολῆς. Ὑπῆρξαν καὶ
εἶναι ἔμφυχοι.

Ἴδου διατὶ ὁ Σύνδεσμός μας ἐθεώρη-
σε καθήκον του ἐπιτακτικὸν νὰ ἐνδιαφερ-
θῇ διὰ τὴν ὑπόθεσιν τῶν Δημοδιδασκά-
λων διότι οἱ δημοδιδάσκαλοι
προσέφερον καὶ προσφέρουν πολυτί-
μους καὶ ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας καὶ εἰ-
πε δὲν δύναται νὰ νοηθῇ ὑγιεῖς Ἑλληνικὴ
Κοινωνία ἄνευ δημοδιδασκάλων καλῶν
καὶ δὲν δύναται νὰ νοηθῶν καλοὶ δημο-
διδάσκαλοι ὅσοι εἶναι ὑποχρεωμένοι ν'
ἀντιμετωπίζουσι τὸ πρόβλημα τῆς πείνης
τῶν ὀλοφρονούντων των. Καὶ εἶναι μὲν ἀλη-
θές ὅτι ἐφημέρισθη ἡ τελευταία διάταξις
τοῦ Ν. Διατάγματος διαβαθμίσεως, δι' ἧς
ἐπετράπη ἡ μετεκπαίδευσις τῆς προηφο-
νημένης ταύτης τιξέως, ἀλλ' ἄδωρον τὸ
ἔδωρον, διότι διὰ τὴν προαγωγὴν θὰ λαμ-

βάνεται ὑπ' ὄψει ἡ τυχὸν εὐδόκιμος 20ε-
τῆς προϋπηρεσία των.

Ἀποτελεῖ σκληρὰν ἀδικίαν ὁ μὴ ὑπο-
λογισμὸς τοῦ χρόνου τῆς προϋπηρεσίας
δια τὴν προαγωγὴν τῶν πνευματικῶν τοῦ
των ἐργατῶν, οἱ ὅποιοι ἐδυσίασαν τὰ ὠ-
ραιώτερα χρόνια τῆς ζωῆς των διὰ τὴν
μόρφωσιν Ἑλληνοπαίδων. Διὰ τὴν δη-
μιουργίαν χαρακτήρων. Διὰ τὴν ἐμψύχω-
σιν τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας.

Πρὸς ἄρσιν τῆς ἀδικίας ταύτης ἐπικα-
λούμεθα τὴν προστασίαν σας, τὴν εὐεργε-
τικὴν σας ἀντίληψιν.

Καὶ εἶναι ἄξιοι τῆς τοιαύτης εὐεργεσίας
οἱ Τριτοβάθμιοι Δημοδιδάσκαλοι μιᾶς εὐ-
εργεσίας ἄλλως τε ἢ ὅποια δὲν πρόκειται
νὰ δημιουργήσῃ κανένα κενὸν εἰς τὸν δη-
μόσιον Προϋπολογισμὸν.

Μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ εἰσακουσθῇ
ἡ Ἡπειρωτικὴ μας αἴτη ἰκεσία καὶ ὅτι
θὰ θεσπισθῇ διάταξις ἀναγνωρίζουσα τὸν
χρόνον ὑπηρεσίας διὰ τὴν κατάταξιν καὶ
προαγωγὴν τῶν Τριτοβαθμίων Δημοδιδά-
σκαλων.

Διατελοῦμεν μετὰ τιμῆς

Ὁ Πρόεδρος Ὁ Γ. Γραμματεὺς
Γ. ΜΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ Β. ΕΞΑΡΧΟΣ

ἈΓΓΕΛΙΑ

Ὑπὸ τῆς ἐμάδος Μετεκπαιδευθέντων
Γῶν τῆς ἐδρευούσης ἐνταῦθα μᾶς ἀπε-
στάλη πρὸς δημοσίευσιν ἡ κάτωθι ἀγγε-
λία ἣν εὐχαρίστως δημοσιεύομεν.

Π ρ ὄ ς

τοὺς ἀπάνταχοῦ μετεκπαιδευθέντας καὶ
μετεκπαιδευομένους δημῶν στα Μονο-
τάξια τμήματα.

Κύριοι συνάδελφοι,

Ἐὰν ἀποτελέσματα ἐν γένει τῶν ἐνεργειῶν
μας ἐπὶ τοῦ φλέγοντος ζητήμα-
τός μας καὶ τὰς σχετικὰς ἀπειρήσεις ἐκ
τῶν ὑποβληθέντων ὑπομνημάτων μας
θὰ ἴδῃτε εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον τοῦ
«Ἐγερτηρίου».

Ὁμοίως παρακαλεῖται ὁ συνάδελφος

Ἀγραπιδιάς—Δομοχοῦ κ. Νικόλ. Γ.
Δημητρίου νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τ' ἀ-
ποτελέσματα τῆς προσφυγῆς του εἰς τὸ
Συμβούλιον Ἐπικρατείας τῆς δικασί-
μου κατὰ τὴν 9 Ἰουνίου ἔ. ἔ. ὡς ἐν-
τῆ ἀπὸ 30 Μαΐου ἔ. ἔ. ἀγγελία του ἔ-
λεγε, διότι καίτοι παρῆλθεν ἔκτοτε
ἄρκετὸς χρόνος, καίτοι ὁ Διευθυντὴς
τοῦ «Ἐγερτηρίου» κ. Ἰάκκος τοῦ συνέ-
στησε τότε τηλεγραφικῶς ὑπ' εὐθύνη
του διὰ τὴν πληρωμὴν νὰ προσλάβῃ
ὡς συνήγορόν του τὸν Μέγαν καὶ πο-
λὸν ἐν Πειραιεὶ καὶ Ἀθήναις Δ κηγό-
ρον κ. Δ. Ζῶτον γνώστην καὶ τῆς τε-
λευταίας λεπτομερείας τῆς ὑποθέσεώς
μας ἐν τούτοις τὸ μόνον ποῦναι γνω-
στὸν μέχρι σήμερα, ὅτι δὲν ἐζητήθη
ἡ συνδρομὴ τοῦ ἐν λόγῳ Δικηγόρου.
Ὅθεν παρακαλεῖται, ὁ περὶ οὗ πρόκει-
ται συνάδελφος νὰ μᾶς πληροφορήσῃ
τὰ τελικὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐνεργει-
ῶν του, ὅχι βέβαια διὰ νὰ τὸν ἐλέγ-
ξωμεν διότι μᾶλλον εὐχαριστίαι τοῦ
ἀνήκουν, ἀλλὰ διὰ νὰ συνεχίσωμεν
διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐκ τῆς Επιτροπῆς

ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑ

Οὕτω πως τιλοφορεῖ τὸ κατωτέρω
ἄρθρον τῆς ἡ κ. Φρανσις Δασέλ ἡ ἰς μοι-
λονότι ἀνήκει εἰς τὸν στενὸν κύκλον
τοῦ βασιλείου τῆς Ἀγγλίας ἐν τούτοις
εἶναι δημοκρατικῶν φρονημάτων μετὰ
τήσασα κατὰ βάθος τὴν σημερινὴν
κοινωνίαν. Ἡ σπανία μόρφωσις τῆς
καὶ ἡ μεγάλη πείρα τῆς τοῦ κόσμου
προσδίδουν εἰς τὰ ἄρθρα τῆς ἰδιαίτε-
ρον κέρως.

Δημοσιεύοντες δὲ τὸ κατωτέρω ἐν
μεταφράσει καὶ περιλήψει ἄρθρον τῆς
ὅπως ἐδημοσιεύθη καὶ ἐπ' Ἀθηναϊκὰ
Νέα ὡς τὸ μόνον κατάλληλον ἄρθρον
ἵνα ἐμψυσώμεν εἰς τοὺς Ἑλληνοπαι-
δας τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου καὶ ἰδίως
διὰ τῶν Σχολικῶν κήπων τὴν Ἀγά-
πην πρὸς τὴν Ἐργασίαν
καὶ οὕτως ἐκ τῶν σημερινῶν Σχολείων
ἀπαρηθῆσούν οἱ ἀθριανὲι ἐργατικώτε-

οι ἐν τῇ κοινῳνίᾳ Ἕλληνας πολῖται.

Ὅταν εἶνε κανεῖς πολὺ νέος κατέχεται πρὸ τὴν ἰδέαν, ὅτι εἰς τὴν ζωὴν κάθε ἀνθρώπου ὑπάρχει ἓνα μεσουράνημα, μιὰ περίοδος γεμάτη φῶς καὶ εὐτυχίαν μετὰ τὴν ὁποῖαν ἀρχίζει ἡ δύσις, ἡ παρακμή.

Διὰ τὸν μικρὸν μαθητὴν τὸ κορυφωμα ὑπὸ εἶναι ἡ αὐγὴ τῆς ἀνδρικήας ἡλικίας καὶ τὸ τέλος τῆς ὑποταγῆς εἰς τοὺς δασκάλους του.

Διὰ τὴν συνειδησμένην γυναῖκα εἶναι ἡ γάμη καὶ ὁ γάμος, ποῦ ἀποτελοῦν τὸ μεσουράνημα τῆς ζωῆς. Ἀλλὰ κάθε ἄτομον ὠθεῖ τὸ σημεῖον αὐτὸ τοῦ ζενιθ ἀκόμη περισσότερο πρὸς τὰ ἔμπρὸς καθὼς προχωροῦν τὰ χρόνια. Ὁ ἀληθινὰ εὐτυχημένος ἀνθρώπος εἶναι ἐκεῖνος ποῦ φθάσων εἰς τὸ μισθὸν τοῦ βίου του, ἀνακαλύπτει ὅτι ἡ ζωὴ δὲν ἔχει μεσουράνημα, ἀλλ' ὅτι ἂν ἀπαξ κατακτῆσῃ τὴν ἀλήθειαν θὰ εἶνε μέχρι τέλους τοῦ βίου του εὐφροσύνη.

Ὁ τρόμος ὅτι θὰ γηράσῃ κανεῖς δὲν εἶναι πρὸς ὁ φόβος τῆς παρακμῆς, ὅταν δὲ γηράσῃ κανεῖς, ὅτι ἀντίδρασις δὲν εἶναι ἀποφύεως, κάθεται ἡσυχος καὶ ἀπολαμβάνει ἅλας τὰς ἡμέρας ποῦ τοῦ ἀπονοῦν νὰ ζῆ.

Ἐπάρχει ἓνα ἄλλο στοιχεῖον ζωῆς καὶ εὐτυχίας τὸ ὁποῖον συχνὰ περιφρονεῖται ὅτι δὲν κατανοεῖται ἐπαρκῶς ἡ κινητικὸς ἰσχύς του. Καὶ τὸ στοιχεῖον τοῦτο εἶναι ἡ ἐργασία.

Ἄν ἀναγνωρίσωμεν ἀληθινὰ καὶ βαρύνει, ὅτι ἡ ἐργασία εἶνε εὐεργέτημα, τότε ἡ ζωὴ μας δὲν θὰ γνωρίσῃ παρακμὴν, διότι ποτε κανεῖς δὲν εἶνε τόσο γέρος ὥστε νὰ μὴ μπορῇ νὰ ἐργασθῇ σὲ κάτι, ἢ εὐχαρίστησις, ποῦ παρέχει ἡ καλὴ ἐκτέλεσις μιᾶς ἐργασίας καθάου δὲν ἐξαρτῆται μετὰ τὰ χρόνια.

Δύο ἀδελφοὶ ἀδελφοὶ ὑπανδρεύθησαν ἀποκατεστάθησαν, ἡ μιὰ σὲ μιᾶ ζωῆς ἔσσεων στὴν Ἀγγλίαν, ἡ ἄλλη σὲ μιᾶ ζωῆς ἔσσεων καὶ μόθου στὴν Αὐστραλίαν. Ὁ ἄλλος εἶπειτα ἡ πλουσία ἀδελφή, ἐπαθεν ἐργασίαν πρὸς τὴν πλῆξιν ποῦ ἐνέπνευσε τὴν ζωὴν της καὶ οἱ γιαιροὶ τὴν συνεβούλευσαν νὰ κάμῃ ἓνα ταξίδι πρὸς ἀποκαταστάσιν τῆς κλονισθείσης ὑγείας της.

Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ κάμῃ μιὰν αἴφνι διαστικὴν ἐπίσκεψιν εἰς τὴν ἄλλην τῆς ἀδελφῆς. Ἐφθάσε χωρὶς ν' ἀγγελεθῇ εἰς τὸ σπίτι τῆς ἄλλης διδύμου στὴν Αὐστραλίαν.

Αἱ δύο ἀδελφαὶ ἀντεμετωπίσθησαν, ἀλλ' ἡ μιὰ ἐφάνηκε ἀγνωρίστη στὴν ἄλλη. Ἐπειτα ἡ εὐποροῦσα ἀνέκραξεν :

— Ὁ χρόνος δὲν σὲ ἀδίκησε ἐσένα. Δὲν ἐγέρασες,

— Δὲν εἶχα τὸν καιρὸ νὰ γερῶσω ἀπεκρίθη.

Πραγματικῶς ἡ ἐργασία κρατεῖ ζωντανὴν τὴν ἀνθρωπίνην μηχανὴν ἀκόμη καὶ στὰ γεράματα της.

Ἡ ἀγάπη εἶναι ἓνα ὑπέροχο δῶρο, ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ γιὰ νὰ γεμίσῃ τὴν ζωὴν.

Ἡ ἀληθινὴ ἀγάπη πρέπει νὰ στηρίζεται εἰς τὸ αἶσθημα, ἀλλὰ τὸ αἶσθημα πρέπει νὰ ὑποστηρίζεται ὑπὸ τῆς ἐργασίας. Τὸ ἀδύνατο καὶ εὐθραυστο παιδί, τοῦ ὁποῖου αὐτὴ ἡ ζωὴ ἐξαρτῆται ἀπὸ τῆς διηνεκεῖς φωντίδες τῆς μητέρας του δὲν ἀγαπιέται λιγώτερο παρ' αὐτῆς διὰ τὸν λόγον αὐτὸν.

Τοῦναντίον γνωρίζομεν, ὅτι τὸ ἀντίθετον συμβαίνει. Ἐνα ἀντίρροπον κατὰ τῆς φτώχειας εἶνε τὸ γεγονός, ὅτι ὁ σίτυγος καὶ ἡ σίτυγος εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ἐργάζονται καὶ οἱ δύο, ἴσως δὲ διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὁ δεσμός τῆς ἀγάπης μετὰ τῶν ἐργαζομένων τάξεων εἶνε συχνὰ τὸ σὸν δυνατὸς καὶ ἀληθινὸς.

Πόσον ὥραϊα βλέπομεν τοῦτο ἠπεικονίζομεν εἰς τὴν περιπτῶσιν ἑνὸς ἀνδρογῦνου ποῦ ἐφθάσεν εἰς ἔσχατον γῆρας, ἀλλ' ἐξακολουθεῖ νὰ συνδέεται μετὰ τρυφερὰν σιοργίην, σιοργίην τὴν ὁποῖαν σπανιώτερον συναντῶμεν εἰς τὰς εὐπορούσας πλουσίας τάξεις.

Ἐπὶ τὸν μερικὰν γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι εἶναι περιόννηται εἰς τὴν ἱστορίαν αὐτῆς «μεγάλα ἐρωμέναι». Ἐν τούτοις ἂν ἐπρόκειτο νὰ ἐλλέξω θὰ ἐπροτιμοῦσα νὰ εἶμαι μετὰ τὴν ἐργασίαν.

Ὁ πραγματικὸς ἐργάτης οὐδέποτε ἀπογοητεύεται, οὐδέποτε προσκρούει εἰς πλῆρη δυστυχίαν, ἀκόμη καὶ ὅταν αἱ προσπίπτειαι του δὲν στέφονται ὑπὸ ἐπιτηχίας. Ἐξετοβλάχιστον τὴν χαρὰν τῆς προσπα-

θείας, συχνά δὲ δίπλα σ' αὐτὴν ἢ ἀπόλου-
σις τῆς ἐπιτυχίας ὠχρίᾳ. Δὲν εἶπεν ὁ Ρο-
βέρτος Λουδοβίκος Στήβενσον, ὅτι τὸ νὰ
«ταξειδεύη κανεὶς γεμᾶτος ἐλπίδες εἶνε
καλλίτερο ἀπὸ τοῦ νὰ φθάσῃ;» Ὁ μεγά-
λος ἐκεῖνος ἐργάτης ἐνοιῶθε τὴν ἀλήθεια
ὅτι ἡ εὐτυχία ἐγκεῖται εἰς τὴν προσπάθειαν.

Ἡ μεγάλη ὠμορφιὰ τῆς ἐργασίας συνί-
σταται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ποτὲ κανεὶς δὲν
προσπερνᾷ τὸ τέρμα. Δὲν ὑπάρχει τέρμα.
Ὅσο προχωροῦμε τόσο προχωρεῖ καὶ αὐ-
τὸ πρὸς τὰ ἔμπροσ.

Ἡ ἐργασία πάντα θὰ εὐρεθῇ ὅταν τὴν
ζητῇ κανεὶς. Οἱ μόνον ποὺ μισοῦν τὴν ἐρ-
γασίαν εἶνε οἱ προσπαθοῦντες νὰ τὴν ἀπο-
φύγουν. Κάποιος γιατρός εἶπε κάποτε:
«Ὁ καλύτερος τρόπος νὰ συναντήσῃ καν-
εὶς ἓνα ἐπιβλαβὲς μικρόβιον εἶνε νὰ προσ-
παθῇ νὰ τὸ ἀποφύγῃ», διότι ἡ πείρα τὸν
ἐδίδαξεν, ὅπως ἐδίδαξεν ὅλους μας, ὅτι ὁ
νευρικός φόβος ἐνισχύει τοὺς κινδύνους
ποὺ προσπαθοῦμε ν' ἀποφύγωμεν. Ἐτσι
ἐκεῖνοι ποὺ φοβοῦνται τὴν ἐργασίαν ὡς
κάτι δυσάρεστον στὴ ζωὴ εἶνε οἱ μόνον
ποὺ ὑποφέρουν ὅταν ἡ ἐργασία ἔλθῃ στὸ
δρόμο τῆς.

Ἡ ἀγάπη εἶνε τὸ μεγάλο φῶς ποὺ φω-
τίζει τὸν δρόμον τῆς ζωῆς μας, ἀλλ' ἡ ἐρ-
γασία χορηγεῖ τὴν γαλήνιον λάμπιν τῆς
ἀληθινῆς εὐτυχίας. Ἡ ἀγάπη μᾶς συνδέει
μὲ τὸ ἄτομον, ἀλλ' ἡ ἐργασία εἶνε ὁ κρι-
κος ποὺ μᾶς δένει μὲ τὴν μεγάλην ἀδελ-
φότητα τῆς ἀνθρωπότητας. Χωρὶς ἓνα κα-
θωρισμένον ἔργον στὴ ζωὴ μας παραδέρ-
νομεν σὰν φθινοπωρινὰ φύλλα στὸ νερὸ
ἐδῶ κι' ἐκεῖ ὅπου μᾶς πάει τὸ ρεῦμα καὶ
ὁ ἀέρας, ἀλλ' ἡ ἐργασία εἶνε ἡ ἀγκυρα
ποὺ στοθεροποεῖ τὴ ζωὴ μας

ΦΡΑΝΣΙΣ ΛΑΣΕΛ

ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ

ΤΑ ΜΟΝΟΤΑΞΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΑ

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Διδασκαλείου
Ἰωαννίνων ἔλαβεν τηλεγραφικὴν ἐντο-
λὴν ὅπως καταργηθῇ τὸ Μονοτάξιον
Διδασκαλεῖον εἰς τὸ ὁποῖον ὡς γνω-
στὸν μετεκπαιδεύοντο 33 Γ)βαθμιοὶ
δημοδιδάσκαλοι.

Οἱ μετεκπαιδευόμενοι Γ)βάθμιοι
κατόπιν τῆς ἀνωτέρω διαταγῆς τῆς
ταργήσεως διεμαρτυρήθησαν πρὸς
ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας.

Κατὰ τὰς πλ. ροφορίας μας τὸ
τρον εἶναι γενικὸν δι' ὅλους τοὺς
τεκπαιδευομένους τόσον τοῦ Ἑσώ-
ρικοῦ ὅσον καὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ
συμπεριλαμβάνεται εἰς τὸν πίνα-
τῶν ληφθέντων μέτρων τῆς Κυβερ-
σεως πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἰσοζυγ-
ιοῦ προϋπολογισμοῦ.

* *

Ἐν σχέσει μὲ τὰς γενομένας ἐν-
θῆ αις ἐνεργείας ὑπὸ διαφόρων πα-
τευτῶν διὰ τὸ ζήτημα τῆς διακο-
τῆς μετεκπαιδευσεως τῶν Τριτοβ-
μίων Δημοδιδ. σκάλων, ἐλάβομεν
Ἀθηῶν τὸ κάτωθι τηλ)μα:

Ἀθῆναι.— Ὁ Γερουσιαστὴς κ.
λωνᾶς διεμαρτυρήθη ἐντόνως παρὰ
ἀρμοδίῳ ὑπουργῷ διὰ τὸ ζήτημα
διακοπῆς τῆς μετεκπαιδευσεως
Τριτοβ.θμίων.

Ἡ Κυβέρνησις ἐπιμένει διὰ λό-
οικονομίας.

Ὁ κ. Μυλωνᾶς ἰπέδειξε τὸ δίκ-
τῆς ἀποδοχῆς τῶν κατατάσεων τῶν
τοβαθμίων, θὰ καταθέσῃ δὲ καὶ
τικὴν ἐπερώτησιν εἰς τὴν Γερου-

ΟΙ ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΟΙ Γ)ΒΑΘΜΙΟΙ

Κατόπιν τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἰ-
νήσεως περὶ διακοπῆς τῆς μετεκπ-
σεως τῶν Γ)βαθμίων Δημοδιδασ-
ἀνεχώρησαν διὰ τὰς θέσεις των
τες οἱ πρὸς μετεκπαιδευσιν εὐρι-
νοῖένταυθα Γ)βάθμιοι συνάδελφοι
τοι παρ' ὅλας τὰς σχετικὰς ἰ-
ας δὲν κατώρθωσαν νὰ μεταπ-
τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἀνακάλε-
περὶ διακοπῆς τῆς μετεκπαιδ-
των ἀποφασίν τῆς.

1931

ΕΓΕΡΤΗΡΙΟΝ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΠΡΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΝΕΩΤΕΡΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Εἰς τὴν Ζωὴν τοῦ Σχολείου αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν προβάλλει. Νῆμερον δύο τελείως διάφοροι ἐρμηνεῖαι περὶ τῆς οὐσίας του. Ἡ μία τούτων διαβλέπει εἰς τὸ σχολεῖον τὸν φορέα τῶν παραδιδομένων ἀξιῶν, ἡ δ' ἑτέρα τὸν συνεργάτην διὰ τὴν δημιουργίαν νέων μορφῶν Ζωῆς.

Βεβαίως δὲν δύναται ἀκόμη νὰ λεχθῆ ὀριστικόν τι διὰ τὸ πολὺ ἀπώτερον μέλλον ὑπὲρ ἢ κατὰ τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἑτέρας τῶν ἐν λόγῳ ἐρμηνειῶν.

Ἡ ἐξέλιξις τοῦ Σχολείου προσδιορίζεται διὰ τῶν μορφῶν τῆς Ζωῆς καὶ τῶν εἰς ταύτας ἀνηκόντων διδακτικῶν συστημάτων τὰ ὁποῖα ἐξυπηρετοῦν τὰς βάσεις καὶ τὸ περιεχόμενον τούτων.

Τὸ σχολεῖον παρουσιάζει πάντοτε ὡς ἓν ὁμοίωμα τῆς ἐποχῆς του καὶ εἶναι ἐξηρημαίνον ἀπὸ τὴν ἐκείνη πνευματικὴν καὶ καθολικὴν πνευματικὴν σύστασιν τῆς γενεᾶς ἣτις τὸ ἐδημιούργησεν.

Ἀπὸ τὴν ἀπόρριψιν ἢ παραμέλησιν τῆς παραδόσεως καὶ τὸ ἀσυστηματοποίητον τῆς συγχρόνου Παιδαγωγικῆς σκέψεως ἐξηγεῖται τὸ γεγονός ὅτι ἐπὶ περιπτώσεων ἀγωγῆς καὶ μορφώσεως εἰς τὴν δημοσίαν γνῶμην κυριαρχεῖ μία φρικώδης σύγχυσις διὰ τὰ μορφωτικὰ ἰδρύματα καὶ παντὸς εἶδους σχολεῖα, ἐπιημιούρσαν ἀπὸ τοῦ κύματός τῆς τρικυμίας τῆς παρουσίας ἐποχῆς.

Ἡ διακρισις τῶν ἐπιστημόνων Παιδαγωγῶν ἀπὸ τοῦ ἐπαγγελιομένου τὸν Παιδαγωγὸν κατέστη καὶ αὕτη προβληματικὴ παραδοθεῖσα εἰς τὰς ἐπιπολαίας κρίσεις τῶν μὴ ἐιδικῶν.

Καὶ ὑπάρχουν μάλιστα καὶ ἐκπαιδευτικοὶ οἵτινες μὲ τὴν μεγαυτέραν σοβαρό-

τητα ὑπολογίζουσι ὡς ὑπερθεσίαν σπουδαίαν τὸ ὅτι εἰσήγαγον τὴν ἐπανάστασιν καὶ εἰς τὸ Σχολεῖον.

Ἡ πολυθρύλητος συσχέτισις τοῦ Σχολείου πρὸς τὴν Ζωὴν θὰ ἤθελε τελείως ἐσφαλμένως προσδιορισθῆ, ὅπως παρατηρεῖ ὁ παιδαγωγὸς καὶ φιλόσοφος Litt, εἰάν τις ἤθελεν ὑπονοήσῃ ὅτι εἰς ἕκαστον πολιτικοκοινωνικὸν καὶ τῆς τεχούσης Κοσμοθεωρίας σεισμὸν, ὁ παιδαγωγικὸς σεισμογράφος ἔπρεπε νὰ ἀπαντᾷ μὲ μίαν ἰσχυρὰν ἐκτίναξιν.

Τούναντίον,

Τὸ Σχολεῖον ἀνήκει καὶ πρέπει νὰ ἀνήκῃ καὶ τοῦτο λεκτέον πρὸς πείσμον ὄλων τῶν Παιδαγωγικῶν ἐπαναστάσεων, ὡς πρὸς τὸ ζήτημα αὐτὸ εἰς τὰς συντηρητικὰς δυνάμεις.

Ἐκεῖνο διὰ τὸ ὁποῖον τὸ σχολεῖον πρέπει νὰ φροντίξῃ, εἶναι νὰ καθίσταται συγχρονισμένον, οὐχὶ ὁμῶς ἡ ἐπιμέλεια νὰ φθάνῃ μέχρι τοῦ σημείου ὥστε νὰ ἀποβαίνῃ τὸ Σχολεῖον ἀντιγραφή ἀπλή, ἐν τινὶ δὲ μέτρῳ νὰ ἐξελίσσεται καὶ εἰς γελοιογραφίαν τῆς ἀχλοβοῆς ἣτις πληροῖ τὴν πανήγυριν τῆς Ζωῆς.

Τούναντίον τὸ σχολεῖον ἀνήκον εἰς τὰς συντηρητικὰς δυνάμεις νὰ μὴ προσδίδῃ ἔννοιαν καὶ περιεχόμενον μὲ τὰς ἐμπνεύσεις τῆς στιγμῆς, ἀλλὰ συστηματικῶς καὶ μετὰ σχεδίου νὰ μεταδίδῃ εἰς τὰς γενεὰς τὴν μορφωτικὴν συνοχὴν ἣτις δὲν συνίσταται εἰς τὴν φευγαλέαν καὶ ρευστοποιημένην ἐκδήλωσιν τῆς κατ' ἀρχὴν λειτουργίας, ἀλλ' εἰς τὴν ἐμφάνισίν του ὡς φορέας τῆς ἐνότητος καὶ τῆς συνοχῆς διὰ μέσου τῶν χρονικῶν διαδρομῶν.

Μετ

Είναι ἀληθές ὅτι εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ Σχολείου εἰς ὅλας τὰς πεπολιτισμένας χώρας τοῦ παλαιοῦ καὶ νέου κόσμου ἐπετελέσθη ἀρχομένου τοῦ 20οῦ αἰῶνος μιὰ Κοπερνίκειος στροφὴ καὶ ὑπεισηλθεν μιὰ ἀντίληψις ἀφορῶσα οὐχὶ εἰς τὰς μεθόδους μόνον, ἀλλ' εἰς τὸ πνεῦμα ὁλόκληρον τῆς Ἀγωγῆς ἀναγνωρισθείσης εἰς τὸ βάθος τῆς ἀνάγκης καλλιέργειας ἐν τῷ Σχολείῳ κοινωνικότητος καὶ κοινωνικοῦ φρονήματος, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν μέχρι τοῦδε καλλιεργουμένην ἐγωϊστικὴν ἀντίληψιν τῆς Ζωῆς καὶ τὸ ἄκρατον Ἐγωϊστικὸν Πνεῦμα.

Κατόπιν τῆς μεταστροφῆς αὐτῆς τοῦ πνεύματος τῆς ἐννοίας τοῦ Σχολείου. ἐτέθησαν πρὸς τοῦ διδασκάλου ὡς μορφωτοῦ καὶ παιδαγωγοῦ σπουδαιόταται ἀπαιτήσεις καὶ μετεβλήθη ριζικῶς ὁ ρόλος ἐν γένει τοῦ διδάσκοντος ὡς ὁδηγοῦ καὶ φίλου τῶν πνευματικῶς ἐργαζομένων ὁμάδων

Ὁ νεώτερος ^{ὁμωσ} ρόλος τοῦ διδασκοντος καὶ αἱ νεώτεροι ἀπαιτήσεις αἱ ἐκπηγάζουσαι ἐκ τοῦ νέου πνεύματος τῆς Ἀγωγῆς δὲν εἶναι τόσον εὐκολοὶ πρὸς πραγματοποίησιν ὅπως πρὶν.

Ἄλλοτε, εἰς παλαιότερας ἐποχὰς διὰ τὴν γαίην τις διδάσκαλος δὲν ἐχρειάζοντο παρὰ γνώσεις, ἐφόσον ὅμως ὁ διδάσκων ἐπαιδαγῶγει πρὸς κοινωνικὸν φρόνημα καὶ ὀφείλει νὰ εἶναι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τὴν κοινωνικὴν ὀφείλει καὶ αὐτὸς νὰ εἶναι ἐν κρινωνικὸν πνεῦμα.

Τὸ τοιοῦτον ὅμως προϋποθέτει ὅτι ὑπάρχει μέσα του ἡδὴ τὸ σπέρμα, ὅπερ ἀπὸ συμπάθειαν καὶ κλίσιν ὁρμώμενον δύναται νὰ ἐξελιχθῆ εἰς Παιδαγωγικὴν ἀγάπην πρὸς τοὺς τροφίμους του καὶ ἡτις δὲν σημαίνει ἄλλο τι παρὰ σεβασμὸν πρὸς τὴν ἐν ἐξελίξει παιδικὴν προσωπικότητα, ἐφόσον αὕτη εἶναι φροεὺς πνευματικῶν ἀξιών.

Σχολεῖον νεώτερον συνελπνιστικῶς χωρὶς κοινωνικοῦ πνεύματος καλλιέργειαν εἶναι κάτι τι ἀδιανόητον.

Ἐπομένως παλαιὸν σχολεῖον καὶ νεώτερον σχολεῖον εἶναι κόσμοι τελείως διάφοροι, δὲν εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ παραμείνῃ τις περισσότερον ἀπὸ 5 λεπτὰ εἰς μίαν τάξιν οἰοῦντὴ πρὸς σχολεῖον γὰρ νὰ μισοῦν νὰ

ἀποφανθῆ, ἐὰν παλαιὸν ἢ νέον σχολεῖον κυριαρχῆ εἰς τὴν τάξιν, διότι τὸ πνεῦμα τοῦ νεωτέρου σχολείου εἶναι τελείως διάφορον τοῦ πνεύματος τοῦ παλαιοῦ.

Τότε δὲ μόνον δύναται πράγματι νὰ σχολεῖον νὰ ἐξυπηρετήσῃ καὶ τὴν μορφωσιν τοῦ ἠθικοῦ χαρακτῆρος ἐφόσον διέπεται ὑπὸ τοῦ πνεύματος τῆς ὁμαδικῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς Παιδαγωγικῆς ἐργασίας, διότι μόνον ἐκ τοιοῦτον πνεύματος Ἐργασίας καὶ Ἀγωγῆς εἶναι δυνατὴ ὑπὸ τῶν ἰδίων τῶν τροφίμων αὐτενεργὸς διαμόρφωσις, οὐχὶ δὲ ἀπὸ ἑξωτερικῶν ἀπαγορευτικῶν διατάξεως ἢ ἀνοήτους ἠθικολογίας.

Ἐν μιᾷ λέξει τὸ σύνολον τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ νεωτέρου σχολείου ἐν σχέσει πρὸς τὸν διδάσκοντα, ἐὰν πρόκειται οὗτος νὰ παίξῃ ὄντως ρόλον πραγματικοῦ μορφωτοῦ καὶ παιδαγωγοῦ, εἶναι ἐκτάκτως βαρῆ καὶ δυσχερῆς

Ἡ πάλῃ δὲ σήμερον κατὰ τὴν μεταβατικὴν αὐτὴν περίοδον τελεῖται μεταξὺ δύο κόσμων τοῦ παλαιοῦ Σχολείου καὶ τοῦ Νεωτέρου Σχολείου.

ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν ὁμωσ παλαιὸν Σχολεῖον δὲν ἐννοοῦνται βεβαίως τὰ πρόσωπα ἀλλὰ τὸ σύστημα καὶ πρέπει νὰ ἐπισημανθῆ ἰδιαίτερον ἡ διάκρισις αὐτὴ πρὸς ἀποφυγὴν παρεξηγήσεων ἑστῶ καὶ κατὰ φαντασίαν.

Τὸ παλαιὸν σχολεῖον—ἐὰν βαθύτερον θέλομεν νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὰ ψυχικὰ ἐπιπέδη τῆς ἐρμηνείας καὶ ἀντιλήψεως τῆς Ζωῆς ἐκάστης ἐποχῆς ἀντιπροσωπεύει τὴν ἐποχὴν τοῦ ὕλισμοῦ.

Ἡ ὕλη καὶ πάντοτε ἡ ὕλη ἀπῆτει μεταφύτευσιν εἰς τὴν παιδικὴν ψυχὴν καὶ μάλιστα διὰ μηχανικῆς ὁδοῦ.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐπίστευετο ὅτι ἦτο δυνατὴ ἡ ἐπίτευξις διαπλάσεως ὅλων τῶν ψυχικῶν λειτουργιῶν.

Ἡ ὕλη ἦτο ὁ Μολῶχ εἰς τὸν βωμὸν τοῦ ὁποῖου ἔθιγον καὶ θύον ἀκόμη καὶ πολλοὶ οἱ πάντες,

Βεβαίως ἐνέχει ἡ ὕλη μορφωτικὴν ἐπιπέδον ἐν ἑαυτῇ, ἀλλὰ τίθεται αὕτη εἰς ἐνεργεῖαν μόνον διὰ τῆς Ζωῆς καὶ ἐργασίας καὶ τῆς αὐτενεργοῦ προσπαθείας

Μετ

Μετ

αὐτὴ δὲ δι' ἀπλῆς παθητικῆς εἰσοδοχῆς.

Ἡ ὕλη εἰς χοῆμα καὶ ἡ ὕλικὴ γνῶσις ἀποτέφρων ἢ κατοχή ἐκυριώρχωνται τνεῦμα τῆς ἐποχῆς καὶ περιέβαλλεν τὸν ἀνθρώπου με τυφλότητα ὥστε νὰ πικρῶσιν ἀλλήλους με καχυποψίαν.

Ἡ ἐποχὴ τοῦ παλαιοῦ Σχολείου δύγα- νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἐποχὴ τοῦ *Intellectualism* καὶ *Verbalism*.

Ἡ θέλησις κατὰ τὴν ἐρμηνησίαν τῶν ἀν- ροσώπων τοῦ παλαιοῦ Σχολείου—δὲν ὀμῶς τι παρὰ μία ἐναλλαγὴ παραστά- ῶν οὐδεμία πνοή συνθηματικὴ ἐκυριώ- οὔδεμία *ψυχικὴ πάλη* οὐδεμία πάλη τὴν *ιδέαν* ἀλλ' ἀπλῶς γνώσεις γνώ- σεις.

Οὐκ εἶχον συμπληθῆ εἰς ὀρθολογισμόν εἰς μιαν λογιζοποίησιν καὶ αὐτοῦ τοῦ καιοθήματος.

Οἱ διδάσκοντες ἐβλεπον διαφορὰς μό- ρων εἰς τὴν εὐφυΐαν τῆς διανοητικῆς σφαι- ρῆς, οὐδόλοισ δὲ ἠσχολήθησαν με τὰς ἀνω- ῆς καὶ παρεκκλίσεις εἰς τὴν σφαιρῆαν τῆς *συναισθήματος* καὶ τῆς *θελήσεως*.

Μαζὸ ὅμως με τὸν ὕλισμόν κατὰ τὸ ὅρατον τοῦ ὁποίου διεμορφώθη τὸ πα- ρακόν σχολεῖον ἤτο *συνδεδεμένος καὶ ὁ- ρατος Ἐργασμός*.—Κατὰ τὴν ἀπόκτη- σιν τῆς τῶν ἀγαθῶν ἐν τῇ Ζωῇ ὁ ἀ- νθρωπὸς ἢ πάλη ὄλων ἐναντίον ὄλων, ἐ- γίνετο ὡς θεμελιώδης ἀσχίη καὶ ἡ ἐκπαί- ρξις δὲ γὰρ ἡ ἀσκησις παρέλαβον τὸν *ἔργασμόν αὐτόν* ὡς γὰρ τι φυσικόν ἢ ἀποφαινομένο.

Ἐν τῇ ἐποχῇ τοῦ παλαιοῦ σχολείου τὸ ἠθικόν τοῦ *Pessimismus*.

Πανταχοῦ ἔβλεπον τὸ *κακόν*. Εἰς τὸν ἄνθρωπον δὲν ἔτι πλεονεξίαν ἢ ἐμπιστοσύ- νην, εἰς τὰς αἰτίαι *αὐτῆς* εἰς τοὺς γονεῖς ἢ τὸν θεόν, εἰς τοὺς διδασκάλους ὡσαύτως. Ὅπως οὐκ ἔτι τὴν πανταχοῦ ἀναγιγνώσκου- σιν ἀληθεία, ἐπιπολιότητα, ζωολογίαν ἀληθινοτάτητα καὶ περιβάλλετο φρον- τιστῶ με βαρείας ποινὰς ἐπιφέρουν θε- οτελείαν εἰς τὸ κακόν.

Μαζὸς ὀφειδῆς τὸ πνεῦμα τῆς Νο- θεσίας.

Πανταχοῦ ἐκυριώχει τὸ πνεῦμα τῆς πείνης διότι ἐπιστεῖετο ὑφ' ὄλων ὅτι ἀνθρώποι ἤσαν κακοὶ καὶ πρὸ πάντων

τὰ παιδιά καὶ ἡ νεολαία.

Ἐπὶ πλέον ἡ γενικὴ ἀμοιβαία δυσπι- στία ἐκυριώρχει ὡς τὸ χαρακτηριστικόν τῆς Ἐποχῆς.

γενερίομα

Μὲ λίγα λόγισ: Τὸ παλαιὸν σχολεῖον ἀντιπροσωπεύει τὸν ὕλισμόν, τὸν ὀρθολο- γισμόν, τὸν πεσσιμισμόν καὶ τὴν ἀνοητον νοσηταρχίαν.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ παλαιὸν σχολεῖον ἐλαίδευε πρὸς ἐνθουσιασμόν καὶ παρὰ σκευάζεν ἀνθρώπους χορτάτους ἀπὸ γνώσεις, ἀλλὰ μόλις οὗτοι ἐγκατέλειπον τὸ σχολεῖον. ἦσαν οἱ πλεῖστοι ἀπὸ τοὺς ἀποφοιτῶντας κουρασμένοι καὶ ἀπέχων ἀηδίαν πρὸς γνώσεις, πετοῦσαν τὰ βιβλία καὶ δὲν ἠθέλον τίποτε νὰ ἠξεύρουν πλέον.

Τὸ σχολεῖον ὅμως δὲν ἔχει προσορισμόν νὰ ἐξαπολύη χορτασμένους ἀπὸ γνώσεις, ἀλλὰ τὸν ἀντίον *πεινασμένους* γὰρ μόρ- φωσι ἀνθρώπους οἵτινες κατὰ τὴν τὸν χρόνον τῆς φοιτήσεως εἰς τὸ σχολεῖον τί- ποτε *ἔργο* νὰ μὴ μπορούν παρὰ νὰ ἐργά- ζωνται *καρτερῶ* παντοῦ δὲ νὰ ἀναζη- τοῦν μέσα καὶ πηγὰς, διότι ἐν τερασίτιον καὶ ἀκατάβλητον ἐνδιαφέρον πρὸς περαι- τέρω αὐτομόρφωσιν κυριαρχεῖ μέσα των.

Ἐὰν τὸ σχολεῖον ἔχη τοιοῦτόν τι κα- τορθώσῃ ἔχει ὄντως ἐπιτελέσει τὸν προο- ρισμόν του, ἔὰν ὅμως παρασκευάζῃ ἀν- θρώπους κουρασμένους καὶ ἐξιστολήη *πνεύματα νωθρὰ* τὴν κοινωνικὴν Ζωὴν οὐδὲν τὸ παραδόξον ἐὰν ἀροῦνται κἀδρά- σουν εἰς τὴν περαιτέρω Ζωὴν των.

Ὁ *Kerschensteiner* λέγει τὸ σπουδαί- ὄτερον ὄπερ *δυνάμεθα* εἰς ἓνα μαθη- τὴν νὰ δώσωμεν, δὲν εἶναι *αἱ* γνώσεις ἀλλ' ἓνας ὕγιης τρόπος τοῦ ἀποκτῆν γνώσεις καὶ ἓνας αὐτενεργὸς τρόπος τοῦ πράττειν.

Ὁ δὲ διάσημος Γάλλος φιλόσοφος καὶ Κοινωνιολόγος *Gustave Le Bon* παρατη- ρεῖ τὰ ἑξῆς:

Ἐἰς τὸ περὶ τῆς *ψυχολογίας* τῆς *Λιδε* *σκάλιας* ἔργον γινώσκον τὸ σχολεῖον νὰ προπαρασκευάζῃ τοὺς τρεφίμους του διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς Ζωῆς, τοὺς κατὰ παιδεύει διὰ τὰς *κοινωνικὰς* ἐπιπολιότητας ὅπου ἡ ἐπιτυχία οὐδεμίαν εὐάν- προσηγορίαν ἀπαιτεῖ καὶ θὰ ἦδρα...

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ

Τὸ μάθημα τῆς χημείας θὰ γίνεται εἰς τὰς δύο ἀνωτέρας τάξεις. Καὶ τοῦτο τὸν αὐτὸν ἔχει σκοπὸν καὶ εἰς τὸν κύκλον τῶν Φυσιογνωστικῶν μαθημάτων ἀνήκει καὶ τὰς αὐτὰς πνευματικὰς δεξιότητας ἀναπτύσσει.

Καὶ κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς χημείας θὰ ἀκολουθῶμεν τὴν αὐτὴν πορείαν, ἣν καὶ κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ζωολογίας, διότι καὶ αὐταὶ ἀπαιτήσεις προβάλλονται ἀπὸ τὸν διδάσκαλον ὅπως ὠθῆ τὰ παιδιὰ ἵνα δι' ἰδίων μέσων, δι' ἰδίων δυνάμεων τρέπονται εἰς ἀνεύρεσιν τῶν ἱκανοποιουσῶν τὰς ἀπορίας τῶν ἀπαντήσεις.

Ὅταν πρόκειται περὶ διδασκαλίας ἀερίων τὰ ὁποῖα δὲν ὑποπύπτουν εἰς τὰς αἰσθήσεις τῶν παιδιῶν τελείως παρουσιάζεται μικρὰ τις δυσκολία κατὰ τὰ ἄλλα καὶ τὸ μάθημα τοῦτο δὲν παρουσιάζει τίποτε τὸ καταφανές καὶ τὸ ἰδιαιτέρον· εἰδικώτερον δὲ διὰ τὸ μάθημα τῆς χημείας ἔχομεν νὰ προσθέσωμεν τὰ ἑξῆς.

Ἀνήκει εἰς τὰ μαθήματα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα κατ' ἐξοχὴν προάγουν τὰς πνευματικὰς ἱκανότητας τῶν παιδιῶν καὶ κυρίως τὴν Παρατηρητικότητα καὶ τὴν κρίσιν καὶ ἱκανότητα τοῦ ἐρευνᾶν.

Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν δὲ ταύτην δεόν να ὠθῆ καὶ ὁ διδάσκαλος τοὺς μαθητὰς μὴ κωλύμενος ἐκ τοῦ ποσοῦ τῆς ὕλης.

Θα καὶ ἡμεῖς νὰ προσθέσωμεν εἰς ταῦτα τὰ ἑξῆς:

Τὸ σχολεῖον δὲν εἶναι ἀμέτοχον τῆς κοινωνικῆς μας καινοδαιμονίας ἀλλὰ τὰ μάλιστα ὑπεύθυνον, ἐφόσον δὲν ἠτέλομεν σοβαρῶς ἐργασθῆναι πρὸ παντός διὰ τὴν μεταβολὴν τοῦ Ἑνωσιατικοῦ πνεύματος.

ΕΥΡ. ΣΟΥΡΛΑΣ

Λειτουργὸς Πενταταξίου Διδασκαλείου
Ἰωαννίνων

Ἐκ τοῦ καθ' ἡμέραν βίου παρουσιάζονται πλεῖστοι ὅσαι εὐκαιρίαι ὅπου ἀσχοληθῶσιν οἱ μαθηταὶ εἰς θέματα χημικῆς διδασκαλίας. Οὕτω π. χ. Πῶς γίνεται τὸ κρασί; Πῶς τὸ κρασί ξυμψύεται καὶ γίνεται ἀπ' αὐτὸ τὸ ξύδι; κ.λ.λ.

Οἱ μαθηταὶ προβάλλουν ἐρωτήματα ἀπορίας, προβλήματα τοιαύτης φύσεως διὰ τὴν λύσιν τῶν ὁποίων ὠθεῖ αὐτὸν ὁ διδάσκαλος νὰ καταφύγῃ εἰς ἐρευνας ἀνὰ τὰ διάφορα βιβλία, εἰς τὸ γράφωσιν ἐπιστολὰς εἰς διάφορα πρόσωπα ἢ ἐργοστασιάρχας παρὰ τῶν ποίων ζητοῦν πληροφώρας περὶ τοῦ ἀσχολοῦντος αὐτοῦ προβλήματος.

Ὁ διδάσκαλος δὲν πρέπει νὰ προφέρῃ τίποτε ἔτοιμον, ἀλλὰ πρέπει μόνον νὰ διεγείρῃ τὸ ἐνδιαφέρον, τὴν πιθυμίαν καὶ τὴν ὁρμὴν πρὸς ἐρευνᾶν πρὸς ἐργασίαν.

Ἔργον τοῦ διδασκάλου τοῦ σχολείου ἐργασίας δὲν εἶναι νὰ λύσῃ τὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα παρουσιάζονται ἐκ προσθεν τῶν παιδιῶν ἀλλὰ νὰ τ' ἀφῆν ἅλυστα διὰ νὰ τρέχουν, νὰ ἀνησχοῦν νὰ ἐρευνῶν μόνον τῶν τὰ παιδιῶν. Διότι ἔτσι καὶ μόνον θὰ γίνουν ἱκανῶστε κατὰ τὸν μετέπειτα χρόνον, ὅτι παρουσιασθῶν πρό τινος νέου προβλήματος λ. χ. μιὰ ἀρρώστεια στὰ ἀμπέλια ἢ στὰ ζῶα θὰ σπεύσουν νὰ τρέξουν εἰς τοὺς ἀρμοδίους διὰ νὰ μάθωσι τὰ μέσα θεραπείας.

Τὸ σχολεῖον ἄρα θὰ δεῖξῃ τὸν δρόμον κατὰ τὸν ὁποῖον θὰ ἐρευνῶν τὰ παιδιὰ μετέπειτα εἰς τὸν βίον των.

Διὰ τοῦτο θὰ ἔπρεπε τὸ νέον σχολεῖον νὰ καλῆται σχολεῖον ἐρευνῆς τῶν ζητημάτων ἀπὸ τὰ ἴδια παιδιὰ.

Μᾶς εἶναι ἀδιάφορον ἂν κατορθώσιν νὰ λύσῃν ὅλας τὰς ἀπορίας ἐνδιαφέρει τοῦτο μόνον ἡ ἀνησυχία πρὸς ἐρευνᾶν τῶν ἀγνώστων προβλημάτων, τὸ ἔμβλημα λοιπὸν τοῦ νέου σχολείου τὸ ὁποῖον ἄς ἰσχύσῃν διὰ τὸ μάθημα τῆς χημείας θὰ εἶναι «ἐρευνᾶ ἐκ μέρους τοῦ παιδιοῦ».

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

1. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΑΥΤΩΝ

Εἰς τῶν κυριότερων σχολῶν τῆς ἀγωγῆς εἶναι ἡ μόρφωσις ἠθικοῦ χαρακτήρος πλήσεως ἰσχυρᾶς καὶ ἠθικῆς. Ἐν δὲ τῶν μαθημάτων τῶν συντελούντων εἰς μόρφωσιν τοῦ χαρακτήρος τούτου εἶναι καὶ τὰ θρησκευτικά.

Ποια ὁμῶς εἶναι ἡ σχέσις τῶν θρησκευτικῶν πρὸς τὴν ἠθικὴν διάπλοσιν τῶν μαθητῶν;

Ὁ σκοπὸς τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων συμπέμπει μὲ τὸν σκοπὸν τῆς ἀγωγῆς. Διὰ τῆς γνώσεως τῶν ἠθικῶν νόμων ἡ ἀνθρώπος αἰσθητοῦ νὰ γνωρίσῃ τί εἶναι καλὸν καὶ τί κακόν, τί δίκαιον καὶ τί ἀδίκον. Ἀλλὰ μόνη ἡ γνώσις τῶν ἠθικῶν νόμων δὲν ἀρκεῖ, ἵνα καταστή ὁ τρόπος ἠθικός, ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀποβῇ οὗτος τὴν δύναμιν νὰ πράττῃ τὸ καλὸν καὶ ν' ἀποφεύγῃ τὸ κακόν· τὴν δυνάμιν δὲ ταύτην παρέχει ἡ Πίστις ἣτις ἐξέρχεται ὑπὸ τῆς θρησκευτικῆς διὰ τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων.

Διὰ τῆς πίστεως θεμελιούται σταθερότητα ἢ ἠθικὴ γνώσις. Ὅτι ταῦτα εἶναι ἀληθῆ μᾶλλον διδάσκει ἢ καθ' ἡμέραν τοῦ ἐμπειροῦ, ἄλλ' αὐτὸ διδάσκει ὅτι δὲν εἶναι ἡ ἠθικὴ γνώσις, ἀλλὰ ἔχει ἀνάγκην ὑποκειμένου ἐκείνου τοῦ εἶναι, ἐφ' οὗ θα ἐκτελεσθῇ καὶ νὰ ἀντιβῇ ἀντιθέτως ἕναν ἕναν τῶν ἀντιθέτων ἐπιδοσέων, τοιοῦτον ἐκείνου ὅσο ἡ πίστις.

Ἐπειδὴ τὰ θρησκευτικὰ ἀναγκαστικῶς εἶναι στενώνοντα συνδεδειμένα ἕδωκεν ἄλλο μαθηματικὸν εἰς τὴν ἀγωγήν ἠθικοῦ χαρακτήρος, εἶναι τὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἐξήγησιν τοῦ ἀποστόλου

ἔχοντες ἡμῶν ἡμεῖς τὰ παιδιὰ νὰ ἀναγομεν ἀπὸ παινῶν καὶ ἰδία ἀπὸ βιβλίων τὴν λύσιν τῶν ἀποριῶν των, διότι ἐκεῖ εἰς τὰ βιβλία εἶναι ἐγκατεστημένος ὁλος ὁ πολιτισμὸς καὶ ὅλα τὰ ἀξίοντα αὐτοῦ.

ΔΗΜ ΜΑΝΤΙΖΙΑΣ

εἰς ὑψηλὸν ἠθικὸν ἐπίπεδον, ὅσον τὰ θρησκευτικά. τὰ ὅποια οὕτως ἀποτελοῦσι τὸ κορύφωμα τῆς διδασκαλίας, συμπληροῦντα τὰ λοιπὰ μαθήματα.

Ὁ *Wilmann* εἰς τῶν μεγαλυτέρων παιδαγωγῶν ἐν Τσεχοσλαβικῇ λέγει ὅτι τὸ θρησκευτικὸν μάθημα πρέπει νὰ κατέχη κεντρικὴν θέσιν μετὰ τῶν μαθημάτων πρὸς τοῦτο δὲ νὰ προσαρμόζονται τὰ λοιπὰ μαθήματα δεχόμενα ἐκ τούτου τὴν ἀπλήρησιν. Πρὸς ἐπίτευξιν ὅμως τοῦ σπουδαίου ταύτου σκοποῦ ἀνάγκη νὰ πληρωθῶσιν ὠρισμένοι ὅροι καὶ νὰ ἐπιδιωχθῶσιν εἰδικοί τινες σκοποί.

2. ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΚΟΠΟΙ

Ὁ ἀμεσώτερος εἰδικὸς σκοπὸς εἶναι ὁ πλουτισμὸς τῶν γνώσεων διὰ τῆς παροχῆς ὠρισμένων θρησκευτικῶν παραστάσεων, αἵτινες εἶναι ἀπαραίτητοι, διότι τότε μόνον θ' ἀγαπήσῃ ὁ παῖς τὸν θεόν, ὅταν ἔλθῃ εἰς σχέσιν μετ' αὐτοῦ καὶ σχηματίσῃ ἰδέαν τῶν δυνάμεων καὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ. Διὰ νὰ πιστεύσῃ τις πρέπει νὰ γνωρίσῃ πρῶτον τί εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον πιστεύει, ἄλλως ἢ πίστις αὐτοῦ θὰ εἶναι τυφλὴ περιτίπτουσα πολλάκις εἰς δεισιδαιμονίαν. Ἰδίως πρέπει νὰ παροίσχῃ γνώσεις περὶ τοῦ προσώπου τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ, διότι αὕτη θὰ χρησιμεύσῃ ὡς προβάθμις τῆς πίστεως.

Τὰ θρησκευτικά ὅμως μαθήματα δὲν ἀρχοῦνται μόνον εἰς τὴν ψιλὴν μετάδοσιν θρησκευτικῶν γνώσεων, ἀλλ' ἐπιδιώκουσι καὶ ἕναν εἰδικὸν σκοπὸν, τὴν γέννησιν ἢ ἀποκαταστάσιν πεποιθήσεως καὶ διέγερσιν τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος. Οὗτος εἶναι ὁ κύριος σκοπὸς τοῦ μαθήματος, αἱ δὲ γνώσεις εἶναι τὸ μέσον, δι' οὗ θὰ ἐκτελεσθῇ ὁ σκοπὸς οὗτος.

Συγκεκριμένως λοιπὸν λέγομεν ὅτι σκοπὸς τοῦ θρησκευτικοῦ μαθήματος, εἶναι ἄρ' ἐνός μὲν νὰ καταστήσῃ εἰς τοὺς μαθητὰς γνωστὴν τὴν γοιστανικὴν θρησκείαν, ἄρ' ἐτέρου δὲ νὰ γεννήσῃ πίστιν καὶ συναισθηματικὴν θρησκευτικὴν. Διὰ νὰ ἐπιτύχουσιν ὅπως οἱ σκοποὶ οὗτοι

πρέπει να τηρῶνται ὠρισμένα ἀπαιτήσεις ἀναφερόμεναι

- α) Εἰς τὸν τρόπον τῆς διδασκαλίας
- β) Εἰς τὴν διδασκαλίαν ὕλην
- γ) Εἰς τὴν μέθοδον τῆς διδασκαλίας καὶ
- δ) Εἰς τὴν προσωπικότητα τοῦ διδασκαλοῦ.

3. **Ἱστορικὴ ἐξέλιξις τοῦ μαθήματος καὶ αἱ σημεριναὶ ἀντιλήψεις ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἐπιτυχοῦς διδασκαλίας του**

Πάντα τὰ μαθήματα ὑπέστησαν κατὰ καιροὺς ποικίλας μεταβολὰς προσαρμοζόμενα πρὸς τὰς ἐκάστοτε συνθήκας τοῦ βίου καὶ τὰ πορίσματα τῆς ἐπιστήμης καὶ μόνον τὸ θρησκευτικὸν μάθημα δὲν ἐτόλμησέ τις νὰ ὑποβάλλῃ εἰς ἔρευναν καὶ νὰ ἐπιφέρῃ οἰανδήποτε ἐπ' αὐτοῦ μεταβολὴν πρῶτον μὲν ἐκ φόβου μήπως χαρακτηρισθῇ αἰρετικὸς, δευτέρον δὲ καὶ σπουδαιότερον, διότι μόνον εἰς τοὺς κληρικοὺς ἦτο ἀνατεθειμένη ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ ἐποπτεία τοῦ σχολείου.

Ἄλλὰ τοῦτο ἥκιστα συνετέλει εἰς τὸν σκοπὸν καὶ τὴν ἐπιτυχῆ καὶ καρποφόρον διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος, διὰ τοῦτο κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἠγέρθησαν κραυγαὶ κατὰ τοῦ συστήματος τῆς διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν.

Αἱ κραυγαὶ αὗται ὤθησαν εἰς σχετικὰς συζητήσεις περὶ τῶν ἐπενεχτέων μεταβολῶν εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν θρησκευτικῶν, αἵτινες κατέληξαν εἰς τὰς ἐξῆς γνώμας.

1) Τὸ θρησκευτικὸν μάθημα πολὺ ἐνωρὶς διδασκόμενον εἰς τοὺς παῖδας καὶ διὰ ἀπὸ τοῦ πρώτου σχολικοῦ ἔτους δὲν εἶναι δυνατόν ν' ἀποφέρῃ τὸ πρόσδοκώμενα ἀποτελέσματα, διότι ὡς ἡ **Ψυχολογία τοῦ Παιδιοῦ** διδάσκει τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα βραδέως ἀναπτύσσεται εἰς τοὺς παῖδας.

Ναὶ μὲν ἀναφαίνονται ἐνωρὶς συναισθηματικὰ ἐξαργήσεως, ἀδυναμίας κλπ, ἀποτελοῦντα τὴν βάσιν τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθηματος, ἀλλ' εὐρίσκονται εἰς πρωτογενῆ κατάστασιν, Ὁ παῖς βραδέως φθάνει

εἰς τὴν κατανόησιν καὶ παρῆσταιν Παντοδυναμίου τοῦ Θεοῦ· τοῦτο ἀποβλέπεται διὰ πειραματικῶν ἐρευνῶν καὶ μὲν ὡς ἢ πρόωρος θρησκευτικὴ διδασκαλία ὄχι μόνον δὲν εἶναι ὠφελίμος, ἀλλὰ ἐπιβλαβὴς ἀποβαίνει. Ἡ κυριώτερος θρησκευτικὴ διδασκαλία πρέπει ν' ἀρχίζῃ μὲν ἀπὸ τοῦ τρίτου σχολικοῦ ἔτους τοῦ δημοτικῶν σχολείου. καθ' ὃ δέον τὰ διδασκόμενα εἶναι τὰ κυριώτερα κεφάλαια ὡς τὰ Μωϋσέως, Ἰωσήφ κ. λ. π. ἐκ τῆς Παλαιᾶς διαθήκης.

2) Ἡ θρησκευτικὴ διδασκαλία δέον εἶναι ἱστορικὴ καὶ νὰ ἐξεικονίζῃ κατὰ τὴν ἀλήθειαν τὰς θρησκευτικὰς προσωπικότητας εἰς τοὺς μαθητὰς φέρουσα τοῦτους εἰς τὴν μετ' αὐτῶν σχέσιν, διότι μόνον συγκεκριμένων παραδειγμάτων γενεῶν ἀποβλέπεται ἀπὸ αὐτοῦ ἡ **Πίστις**.

Κατ' ἐξοχὴν δὲ εἶναι ἀνάγκη νὰ αἰσθῆται ὁ μαθητὴς ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τοῦ σώπου τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς θρησκείας Χριστοῦ, περὶ τῆς γεννήσεως, διδασκαλίας, πράξεων καὶ περὶ τῶν παθῶν αὐτοῦ.

Ὁ Χριστὸς πρέπει νὰ θεωρῆται δεῶδης τύπος συμπεριφορᾶς καὶ τοῦτο τὸ ἰδεῶδες πρέπει ν' ἀποβλέπεται διδασκαλία τοῦ μαθήματος τοποθετοῦν τὸν Χριστὸν εἰς τὸ κέντρον αὐτοῦ.

Διὰ τοῦτο κατὰ πρῶτον λόγον τὸ ἀγγέλιον καὶ ἡ Ἱστορία τῆς Καινῆς διαθήκης εἶναι τὰ κατ' ἐξοχὴν συνετέλει εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας μαθήματα. Ἄλλοτε ἔκ τῆς παλαιᾶς διαθήκης καὶ ἐκ τῆς κλησιαστικῆς Ἱστορίας πρέπει νὰ ἐκτιμῶνται τὰ κατάλληλα τμήματα ὕλης τὰ ἀναγκαζόμενα ἀμέσως μετὰ τὴν προσωπικότητα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸν βίον του. Τὸ σύνολον τοῦτο τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας εἶναι χριστοκεντρικὸν καὶ δέον σημεῖον ἀρχῆς ἐν τῇ διδασκαλίᾳ.

3) Οἱ διάφοροι κλάδοι τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων νὰ μὴ διδάσκωνται ἀσπασμένοι καὶ ἄσχετοι πρὸς ἀλλήλους ἀλλὰ συμφώνως πρὸς τὸ ἀξίωμα τῆς διδασκαλίας καὶ τὴν ἀποβλέπεται ἀπὸ αὐτοῦ ἡ **Πίστις**.

4) Τὸ θρησκευτικὸν μάθημα νὰ εἶναι ὄχι μόνον ἐπὶ τὸν νοῦν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τὸ συναίσθημα.

δ) Τέλος σπουδαιότατα συμβάλει εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς διδασκαλίας τῶν Θρησκευτικῶν ἢ προσωπικότης τοῦ διδασκάλου καὶ ἡ πίστις αὐτοῦ. Ὅταν ὁ διδάσκαλος ἐνθουσιᾷ καὶ διαπνέεται ἀπὸ βαθῦ πνεῦμα χριστιανισμοῦ, τότε θὰ μεταδώσῃ τὸν ἐνθουσιασμόν καὶ εἰς τοὺς μαθητάς, διότι μόνον, ὅπου ὑπάρχει ζωὴ, γεννᾶται τοιαύτη

Λιὰ τὸν λόγον τοῦτον τὰ μαθήματα ταῦτα πρέπει νὰ διδάσκωσι μόνον ἔκείνοι ἐκ τῶν διδασκάλων οἵτινες ἐμφοροῦνται ὑπὸ ἑνωτατικῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ ὄχι ὅσοι ὑποκρίνονται διότι δὲν θὰ κατορθώσωσιν ἐπὶ πολὺ νὰ διαφύγωσι τῆς ἀντιλήψεως τῶν μαθητῶν.

Ἰωάν. ινα 28 Ὀκτωβρίου 1931

ΔΗΜ. ΜΑΝΤΖΙΔΑΣ

Εἰς τὸ ΠΡΟΣΕΧΪΣ, Ὑλη τῶν θρησκευτικῶν.— Ἐκλογή καὶ διάταξις αὐτῆς.— Πορεία τῆς διδασκαλίας.

ΓΡΑΜΜΕΣ ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ

ΤΟ ΠΑΙΓΝΙΔΙ!....

Του Συνεργάτου μακ. ΕΥ. ΨΗΝΙΩΤΗ

Ὁ Σουπρησauer ὁ φιλόσοφος τῆς ἀπαισιοδοξίας, μετὰ τὸ θάνατό του, περίως, ἐγίνε ἰσο μνωστὸς κ ἰ προσφιλης γιατί οἱ σκέψεις του βρῖσκουν ἐφαρμογὴ ἢ μιὰ ὕστερα ἀπ' τὴν ἄλλη.

Παίξε μικρὲ μου.... ἡ ζωὴ εἶναι παιγνίδι!...

Καὶ μεις ὁμως διαβάζοντας σήμερα καταλαβαίνουμε, ὅργα ἢ γρήγορα, διὲ ἡ ζωὴ εἶνε ἓνα παιγνίδι μὲ σκοπὸ ὁμως ἀρκετὰ συγκεχυμένο καὶ σιὸν αὐτὸνα μας ἀκόμα

Κυριαξε ἀπὸ τὰ ψηλότερα ὡς τὰ χαμηλότερα πνευματικὰ ἢ οικονομικὰ στρώματα, ἀπὸ τὸν ἀντερον ὡς τὸν κατώτερον καὶ θὰ ἰδῆς νὰ παίζῃ καθημερινῶς διὲ μὲν τὸ αὐτὸ μονοτονο παιγνίδι διὲ δὲ διάφορον.

Μᾶς σφυρίζει ὁ Σουπενάουερ διὲ ὁλος ὁ κόσμος, τῆς γῆ: ὀλης, μοιάζει σάν

μιὰ σβοῦρα, ἀπ' αὐτὲς ποῦ ρίχνουν τὰ παιδάκια στὰ πεζοδρομία, κ' ἔχει σκόνες πολλὲς πολλὲς πᾶρα πολλὲς!...

Παίζουμε φιλικὰ ὁ ἓνας εἰς βᾶρος τοῦ ἄλλου χωρὶς νὰ τὸ καταλαβαίνουμε.

Ὅταν ζοῦμε χωρὶς νὰ ξέρουμε γιατί ζοῦμε, παίζουμε εἰς βᾶρος τῆς γιὰ νὰ συσκοτίσουμε περισσότερο τὸ σκοπὸ τῆς.

Ὁ κλάδος μας καὶ ὄλα τὰ παιδαγωγικὰ συστήματα ἢ μέτρα καταλήγουν σένα δυσᾶρεστο τέλος, γιατί προῆλθαν ἀπὸ ἐσκεμμένο παιγνίδι: αὐτὸ τοῦλάχι στον δᾶς δειχνεὶ ἢ μέχρι σήμερα ἱστορία των.

Τὸ ἓνα σύστημα παίζει μὲ πόντους εἰς βᾶρος τοῦ ἄλλου, ὡσπου φυτρώνουν ἄλλα συστήματα καὶ τελευταῖα τὰ πάντα νεκρώνονται, ἢ ζώῃ εἶνε παιγνίδι. γέλιο, τραγοῦδι. Ὅλοι οἱ μέτοχοι ἔπαιζαν ὁ ἓνας εἰς βᾶρος τοῦ ἄλλου καὶ ὁ καθένας γελοῦσε καὶ ἰδίαν καὶ ὄλοι μαζὺ τραγοδοῦσαν τὸ ἄσκοπο τραγοῦδι τῆς Ζωῆς....

Πόσον εὐεργετικὸ ὁμως ὑπῆρξε τὸ παιγνίδι τοῦ Μαρκόνη (!) ταύτην τὴν στιγμήν εἰς ἄλλας χώρας παίζουν τὰς πλαγίους στρεφᾶς τοῦ μελλοθανάτου εἰς βᾶρος τῶν μετόχων τῆς Πατριδος μας ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ θὰ τὲς παίζουν καὶ μάλιστα λεπτομερέστερα ἀφοῦ ἡμεῖς ἀσφαλῶς καὶ ἐκουσίως θὰ πληρώσωμεν νὰ σιγεντρῶσωμεν τὰ συντριμματα ἀπὸ τὰ ὀποῖα θὰ ἔχωμεν καθῆκον νὰ χιζῶμεν ἓνο παλατάκι φτωχὸ ἀλλὰ πᾶλλενο καὶ στερεὸ!...

Δὲ μᾶς ἔρῆσουν οἱ ὀκάδες θὰ ἔπανα φέρωμεν τὲ γγλικὲς λίτρες...

Τρώγω ἀπ' αὐτὸ τὸ γλῆκισμα γιατί ἔχει ὀρεκτικὴ ἐμφάνιση

Ὁλοκληρος ὁ κόσμος, εἶναι μιὰ ἀλυσίδα πίεσεως καὶ παιγνιδίου: ὁ ἓνας κῆκος πιέζει τὸν ἄλλον κρατούμενος καὶ παίζει εἰς βᾶρος τοῦ ἄλλου τῆς ἰωνίας τῶν. Ὁ Προτελευταῖος ἀπ' αὐτοὺς δυνατὸν νὰ εἴμεθα καὶ ἡμεῖς Ἀγιοὶ συνάδελφοι καὶ νὰ παίζωμεν ἀρ-

μοδιώτερα από τους παίζοντας με μέτρα και συστήματα.

Μοιάζει δὲ αὐτὴ ἡ ἀτελεύτητος παιγνιδοσειρὰ σὰν τὸ παιγνίδι μεθυσιμένου ποῦ δὲν ἔχει ὁλότελα λογικὴ τὴν ὥρα τῆς δονῆς, παίζοντας μόνος εἰς βάρος του.

Κανένα ἀπὸ τὰ παιγνίδια δὲ μᾶς ἀρέσει σήμερα τὰ πόδια μῖς εἶναι κοντότερα, τὰ χέρια μῖς εὐγενέστερα καὶ κεφαλή μῖς τρυφερωτέρα καὶ δὲν μπορούμε νὰ ἀντέχουμε διαρκῶς, γιατί τὸ μέρος ποῦ παίζουμε τὰ φερτικά παιγνίδια δὲν εἶνε πλατεῖα ἐκτεταμένη καὶ ἐλπιδοφόρος, ἀλλὰ σκιερὴ ἀκροποταμιά, κατεβατὸς δὲ ἀνάμεσα ἀπ' τὰ πλατάνια θὰ παγώσῃ τὰ κατακουρασμένα μέλη γιὰ νὰ παίξουν τότε σὶ ἀλήθεια τὸ παιγνίδι τοῦ μεθυσιμένου μὲ τὰ πιὸ σίγουρα πικρὰ μαντάρια....

Ψῆνα 20—10—31

Βαγγέλης Ψηνιώτης (Παπανικολάου)

**Γραφεῖον Διδασκαλικῶν ποθέσεων
ΔΗΜ. ΤΣΟΥΚΑΛΑ**

Νέα Σμύρνη □ 36 Νο. 10

Ἐθῆναι

Ἀναλαμβάνει τὴν διεκπεραίωσιν πάσης διδασκαλικῆς ὑποθέσεως. Εἰδικότης διὰ τὴν παρακολούθησιν συντάξεων. Μετοχ. Ταμείου, ἐπιστροφὴν καταθέσεων Μ. Τ. μὴ συμπληρωσάντων ἔτη περιθάλψεως νοσηλειῶν, τριμήνων, ὁδοιπορικῶν, Ταμείου Προνοίας, ἐνοστάσεων κατὰ διαβαθμίσεως, ἀνεύρεσιν ἀπωλεσθέντων ἐτισήμων ἐγγράφων κ. λ. π. Ἀναλαμβάνει ἐπίσης τὴν ταχίστην ἀποστολὴν παντὸς διδακτικῆ βιβλίου μὲ τὴν τιμὰς τοῦ ἑκδότου καὶ μὲ 10 ο)ο μόνον διασυσκευὴν καὶ ταχυδρομικά. Εἰδικότης διὰ τὸν καταρτισμὸν σχολικῶν βιβλιοθηκῶν καὶ προμηθειῶν σχολικῶν ὀργάνων.

Εἶνε τὸ μόνον εἰδικὸν γραφεῖον, ἀναγνωρισθὲν ἀπὸ τὸν κλάδον τῶν κ. διδασκάλων τόσον διὰ τὴν μεθοδικότητα καὶ σαχύτητα τῆς ἐργασίας, ὅσον καὶ διὰ τὴν τεκανοποιητικὴν ἔκβασιν τῆς ἀναλαμβανομένης ὑποθέσεως. Ἀμοιβὴ λογικὴ καὶ διδασκαλική.

ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΙΣΑΧΘΕΝΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟ Δ.ΔΑΣΚΑΛΕΙΟΝ ΔΗΜΟΛΩΝ

Εἰσῆχθησαν πρὸς μετεκπαίδευσιν εἰς τὸ ἐνταῦθα Πεντατάξιον Διδασκαλεῖον, ἵνα φοιτήσουν ἐπὶ ἔν ἔτος 31 τατοβιθμοὶ δημοδιδάσκαλοι οἱ ἐπόμενοι.

1) Σπυρ. Νικόπουλος, 2) Σταῦρ. Σακελλαρίου, 3) Σταῦρ. Γκατσόπουλος, 4) Γεώρ. Εὐσταθίου, 5) Βασ. Παναγιώτου, 6) Γεώρ. Μανόπουλος, 7) Εὐστ. Κοσκινῶς, 8) Φώτ. Σούκας, 9) Ἄλεξ. Μπάκος, 10) Σπ. Τζίμας, 11) Ἀντιγόνη Τσαφύλλη, 12) Πέτρο. Μπενεκος, 13) Γεώρ. Φωτιάδης, 14) Ἰωάν. Παπακωνσταντίνου, 15) Νεοπ. Κρημμούδας, 16) Χριστ. Ζοντρελῆς, 17) Ἰωάν. Φίντζος, 18) Ἰωάν. Σακελλαρίου, 19) Ἀθ. Παπανασίου, 20) Μιχ. Μπίστας, 21) Νικ. Νισιέν, 22) Γ. Τσακίρης, 23) Φωτ. Τσάκας, 24) Ἄνθρ. Δρούγκας, 25) Σπ. Γεωργιάδης, 26) Παπᾶ Ἰωάννης Ἀγγέλης, 27) Ἰωάννης Πεπόνης, 28) Εὐάγ. Τσιώτσης, 29) Νικ. Παπανικολάου, 30) Παπᾶ Στέφανος, Δημητριάδης, 31) Στεφοῦλα Κυρλιῆ.

ΜΙΑ ΕΞΗΓΗΣΙΣ

Ἐξ ἀβλεψίας τοῦ διορθωτοῦ καὶ οὐ στοιχειοθέτου τοῦ «Ἐγερτηρίου» εἰς τὴν εἰς ἄλλην στήλην δημοσιευμένην διατριβὴν τοῦ διευθυντοῦ τοῦ διδασκαλείου κ. Σούβλα ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ πνεμα τοῦ Παλαιοῦ καὶ Νεωτέρου Σχολείου παρελείφθησαν φράσαι ὁλόκληροι καὶ παρεμορφώθησαν λέξεις ἀλλοιώνουσαι δυστυχῶς τὴν ἐννοίαν τοῦ κειμένου. Ὅσον ἔγρηται δὲ τοῦ ὑπερόχου τούτου Παιδαγωγικοῦ ἀρθρου ἐγένετο ἀντιληπτὸς καθ' ἣν στιγμὴν ἐξετυπῶντο καὶ ἡ τελευταία σελὶς καὶ ὁλόκληρον τὸ Ἐγερτήριον ἦτο ἔτομον πλέον, λόγοι δὲ τεχνικοὶ οὐ σὶν δύσκολον πολὺ τὴν ἀναστοιχειοθέτησιν καὶ ἀνατύπωσιν τῶν σελίδων ἐκείνων εἰς τὰς ὁποίας δημοσιεύεται περὶ οὗ ὁ λόγος ἄρθρον. Θέλω ἐν ἐλπίδωμεν τι καὶ ὁ κ. Σούβλας καὶ ἂν ἀναγνώσῃ θὰ συγχωρεθῶν τοὺς «δημῖους» τοῦ ἀρθρου ἐφ' ὅσον μάλιστα τὸ ἐγχείρημα ἐγένετο παρά τὴν ἡλικίαν τῶν ~~καὶ~~ **Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ**